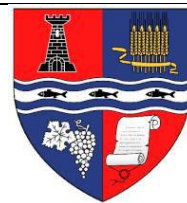

ROMÂNIA
JUDEȚUL BIHOR
COMUNA ȘOIMI
PRIMĂRIA COMUNEI ȘOIMI
Sediul : - localitatea Șoimi, nr.39, comuna Șoimi, județul Bihor cod fiscal 4454972
cod poștal 417555 tel. / fax. – 0359 / 411809, tel 0359 / 411808 ;
0359 / 411996 ; 0359 / 411995
e – mail primaria.soimi@cjbihor.ro / primaria@comunasoimi.ro /
secretariat@comunasoimi.ro --- www.comunasoimi.ro

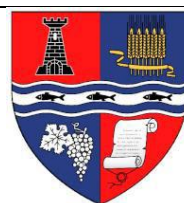
1

**SEDIUL - CONSILIULUI LOCAL AL COMUNEI ȘOIMI -
-PRIMĂRIA COMUNEI ȘOIMI
localitatea Șoimi nr.39 , Comuna Șoimi, județul Bihor - februarie 2024 -**

**ANEXA la Hotărârea Consiliului Local al comunei Șoimi nr.21 din 29.02.2024 privind
aprobarea Strategiei de Dezvoltare Locală în perioada 2024 - 2028**

ROMÂNIA
JUDEȚUL BIHOR
COMUNA ȘOIMI
PRIMARIA COMUNEI ȘOIMI
Sediul : - localitatea Șoimi, nr.39, comuna Șoimi, județul Bihor cod fiscal 4454972
cod poștal 417555 tel. / fax. – 0359 / 411809, tel 0359 / 411808 ;
0359 / 411996 ; 0359 / 411995
e – mail primaria.soimi@cjbihor.ro / primaria@comunasoimi.ro
/ secretariat@comunasoimi.ro
secretariat@comunasoimi.ro ----- www.comunasoimi.ro

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI ȘOIMI JUDEȚUL BIHOR 2024 – 2028

CUPRINS

1. PREZENTARE GENERALĂ-ELEMENTE DE STRATEGIE

1.1 Așezare

1.2 Relief

1.3 Geologie

1.4 Hidrografie

1.5 Puncte de interes pe teritoriul comunei

1.6 Istoric

2. STAREA PE DOMENII

2.1 Soimi - date statistice

2.2 Analiza de situație (analiza SWOT)

3. ELEMENTE DE STRATEGIE

3.1. Populația și nevoile sociale

3.1.1. Demografie

3.1.2. Starea de sănătate și servicii medicale

3.1.3. Starea de ocupare a forței de muncă

3.1.4. Educația

3.1.5. Cultura

3.1.6. Sport

3.2. Infrastructura

3.2.1 Dotări edilitare

3.2.2 Alimentare cu apă curentă, canalizare

3.2.3 Drumuri și transport

3.2.4 Telefonie. Servicii poștale

3.3 Economia

3.3.1 Industria

3.3.2 Agricultură

3.3.3. Comerțul și serviciile

3.3.4. Turismul. Agro-turismul

3.4. Mediul înconjurător

4. VIZIUNEA COMUNITARĂ

5. BIBLIOGRAFIE

1. Prezentare generală -Elemente de strategie

Strategia -reprezintă cadrul, care orientează alegerile ce determină natura și direcția unei comunități. Aceasta ajută la stabilirea unei direcții unitare pentru comunitate în termenii obiectivelor sale operaționale și furnizează baza alocării resurselor necesare pentru orientarea acesteia spre atingerea scopului principal și a obiectivelor stabilite.

Strategia de dezvoltare Locală reprezintă instrumentul participativ care implică întreaga comunitate și care are drept scop asigurarea dezvoltării economice și sociale. Acest instrument este utilizat pentru a aborda problemele și oportunitățile cu care se confruntă o comunitate, reprezintă astfel o condiție esențială pentru asigurarea dezvoltării durabile a unei localități.

De cele mai multe ori, o asemenea Strategie de Dezvoltare Locală este un demers pe termen scurt, mediu și lung, aceasta reprezintă o modalitate de protecție pentru viitorul comunității.

De asemenea, trebuie menționat faptul că, Strategia de Dezvoltare Locală este instrumentul principal pentru luarea unor decizii care au la bază evaluări anterioare cu caracter justificativ.

Pentru formarea viziunii clare a comunității prezente s-a pornit de la următoarele elemente: importanța regională a localității din punct de vedere economic, turistic, importanța construcției unei comunități primitive, a unui mediu local plăcut pentru locuitori și pentru vizitatori (creșterea calității vieții), necesitatea structurării unei administrații locale eficiente, transparente și responsive la nevoile comunității, importanța activismului la nivelul cetățenilor și în fine, dezvoltarea unui mediu de afaceri bazat pe antreprenariat, dinamism și implicare în viața comunității.

Strategia de dezvoltare a comunei Șoimi este un document de planificare strategică pentru perioada 2024-2028, conceput în corelație cu principiile dezvoltării durabile și reprezintă documentul fundamental al planului de dezvoltare a comunei cu rol în orientarea dezvoltării economico-sociale și în accesarea fondurilor structurale și de coeziune ale Uniunii Europene.

Strategia, prin obiectivele propuse, respectă direcțiile de dezvoltare ale comunei și se încadrează în documentele programatice naționale.

Planificarea strategică-reprezintă procesul sistematic prin care comunitatea noastră din Șoimi, agreează anumite priorități esențiale pentru îndeplinirea misiunii ei și se află în concordanță cu evoluția mediului înconjurător.

Planificarea reprezintă un proces continuu, care nu are finalitate decât după ce strategia a fost implementată cu succes, cu ajutorul organizării, coordonării și controlului.

Lucrarea de față are menirea de a demonstra, documenta vechimea așezărilor umane de la poalele Munților Codru - Moma, evoluția acestor vetre locuite, dar mai ales transformările care le-au cunoscut.

Comunitatea Șoimi se înscrie pe coordonatele unor profunde prefaceri, asemenea tuturor localităților țării. Fiecare colț al acestor așezări își are istoria sa proprie. Această istorie este multiseculară iar vestigiile trecutului stau mărturie în câteva „puncte strategice” ale comunității.

Istoria acestor așezări se pierde în negura vremurilor. Izvoarele istorice atestă documentar, vechimea așezărilor umane și este de datoria noastră de a trata istoria veridic pe baza adevărului „pur” istoric „și de a scoate din uitare adevărurile și de a le aduce în actualitate.

1.1 Așezare geografică

COMUNA ȘOIMI este așezată în partea de sud a județului Bihor, la limita dintre județele Bihor și Arad.

Coordonatele geografice ale comunei Șoimi sunt : - 46° 39' 36" latitudine nordică - 22° 6' 12" longitudine estică.

Comuna Șoimi are o suprafață de 101,2 kmp, reprezentând 1,34 % din suprafața de 7.535 kmp a județului Bihor.

Comuna Șoimi este cuprinsă la limita dintre Munții Codru - Moma - Dealurile Vestice și Câmpia Crișurilor. Localitatea Borz cuprinde o parte din defileul Crișului Negru, cuprins între Uileacu de Beiuș și Șoimi.

Dealurile reprezintă altitudini de 200 - 500 m și sunt rezultatul unui proces de eroziune desfășurat asupra piemontului Codrului, piemont de acumulare precum și asupra unui substrat sedimentar neogen reprezentat prin marne, nisipuri și argile.

Forma actuală a dealurilor comunei Șoimi este, fie de culmi cu interfluviile larg bombate, fie de suprafețe care tinesc relieful muntos. Așa se prezintă ca tiv : - Dealul Caselor- Șoimi, Dealul Popii - Sânnicolau de Beiuș și Dealul Codrului - Codru.

1.2 Relief

Relieful deluros a favorizat dezvoltarea unor sate și utilizarea terenului pentru agricultură. Energia reliefului variază cu câteva zeci de metri între satul Borz și satul Sânnicolau de Beiuș. Pe sectorul Crișului Negru întâlnim mai multe nivele de terase de eroziune.

Altitudinea teraselor scade de la Borz la Sânnicolau de Beiuș. Terasalele au o mai mare dezvoltare pe partea stângă în aval de Șoimi.

Comuna Șoimi, cuprinde în partea de N - V și o porțiune din Câmpia înaltă a Crișului Negru. Această câmpie s-a format în urma unui proces de acumulare și eroziune. Este dispusă în trepte, pe un plan ușor înclinat, de la 200 m cât are vecinătatea dealurilor până la 140 m.

Cea mai mare extindere, câmpia, o are în zona Șesuri Sânnicolau, Dobleasca, La Petid, Doba, Tîrlău și Șuvere. Zona de șes (Șuvere și Țigani) are nivelul mai coborât în unele porțiuni decât Valea Canalicului și Valea Șoimului, unită cu a Zărzagului.

În anii 1985 - 1986 pe aceste porțiuni de șes s-au realizat lucrări importante de desecări și de regularizări ale pâraielor. Excesul de umiditate a fost înlăturat și s-a redat agriculturii o suprafață de 94 ha teren arabil.

Bogățiile naturale ale subsolului comunei Șoimi sunt datorate complexității structurii geologice. Bogățiile subsolului sunt foarte variate și trebuie cercetate și valorificate.

Defileul Crisului Negru între localitățile Borz - Șoimi este foarte bogat în calcare compacte cuarțoase, pe Valea Ursadului și la Vîlcea Sânnicolau se găsesc cărbuni. În comuna Șoimi se găsesc argile, amrbe, caolin, nisipuri, tuf vulcanic, care ar putea fi valorificate.

Sterilul din cariere ar putea fi granulat și folosit cu mare eficiență în construcții. Cu siguranță că Munții Codrului conțin filoane metalifere dar mai ales metale rare cum ar fi (molibden, uraniu etc). O cercetare geologică complexă ar elucida aceste opinii.

Comuna Șoimi se învecinează cu alte unități teritorial - administrative:

- la Est - Comuna Uileacu de Beiuș;
- la Sud - Vest Comuna Olcea și Comuna Cociuba Mare;
- la Vest și Nord Comuna Căpîlna

Principalele unități de relief

Privită în ansamblu, comuna Șoimi este așezată în trepte. Treptele inferioare formează o zonă depresionară în care au luat naștere satele - Șoimi, Sânnicolau de Beiuș, Ursad, Urviș de Beiuș și Borz.

Pe valea Crișului Negru s-au înșiruit satele Borz, Urviș de Beiuș, Dumbrăvița de Codru, Șoimi și Sânnicolau de Beiuș.

Satul Dumbrăvița de Codru este răspândit pe mai multe dealuri, de la Valea Fiedului până spre localitatea Finiș, comuna Finiș și spre sud până la Vîrful Bălătescu (Băliteasă).

Satul Codru este cuprins pe dealurile dintre Valea Fiedului - Valea Zărzagului - Valea Șoimului și pădurile de la Fantanile de Agrij (județul Arad)

Satul Pocluga de Beiuș este așezat la poalele Vîrfului Pocluga de Beiuș, pe partea superioară a pîrîului Pocluga de Beiuș. Pe partea inferioară a acestui pîrîu este așezat satul Ursad iar valea care străbate satul a primit denumirea de Valea Ursadului.

Partea de S - E a comunei Șoimi cuprinde cea mai înaltă treaptă a reliefului :

- Munții Codru Moma cu vîrful Bălătescu (Băliteasă) de 927 m altitudine și
- Dealurile Dumbrăviței și Codrului avînd o altitudine de 500 - 600 m.

Spre S - V, Dealul Gogota - Vîrful Poclugei de 344 m altitudine, în sud Vîrful Pinilor cu Stația Meteorologică la o altitudine de 686 m.

Spre N - V, Valea Crișului Negru, iese din defileu, după ce primește Valea Borzului, Valea Fiedului și Valea Zărzagului unită cu Valea Ursadului (Cănalicul).

În acest cadru natural pitoresc și-au găsit continuitate și statornicie sate pur românești, mîndre și bine chivernisite astăzi. În vecinătatea acestor așezări se înșiruie Suplacul de Tinca (comuna Căpîlna) vechi centru voievodal.

Frământările geologice prin care a trecut teritoriul comunei Șoimi, la care adăugăm activitatea oamenilor pentru utilizarea terenului, au condiționat apariția unor aspecte complexe. Cu toată constituția complexă, în relieful din comuna Șoimi se pot distinge trei trepte de relief:

- zona muntoasă, reprezentată de Munții Codru - Moma;
- zona deluroasă, reprezentată de dealuri cu altitudini de la 200 - 500 m și sunt rezultatul unui proces intens de eroziune desfășurat asupra piemontului Codrului, piemont de acumulare.

Forma actuală a dealurilor comunei Șoimi este, fie de culmi cu interfluviile larg bombate, fie de suprafețe care tivesc relieful muntos, așa se prezintă ca - tiv - Dealul Caselor(Șoimi), Dealul Popii (Sânnicolau de Beiuș) și Dealul Codrului.

Energia reliefului variază cu câteva zeci de metri între Borz și Sânnicolau de Beiuș. Pe sectorul Crișului Negru întâlnim mai multe nivele de terase de eroziune.

Zona de câmpie - de câmpie înaltă a Crișului Negru, formată de-a lungul unui proces de acumulare și eroziune, fiind dispusă în trepte pe un plan ușor înclinat, de la 200 m cât are în vecinătatea dealurilor, până la 140 m.

Cea mai mare extindere, câmpia, o are în zona Șesuri Sânnicolau de Beiuș, Dobleasca, La Petid, Doba, Tîrlău și Șuvere.

Identificarea zonelor expuse la riscuri naturale

Perimetrul comunei Șoimi cuprinde la nord defileul Crișului Negru, pe porțiunea UILEACU DE BEIUȘ - ȘOIMI, dealurile din această zonă, iar în sud dealurile Tărcăiței. Defileul Crișului Negru leagă în această zonă depresiunea Beiușului de depresiunea Holodului. Crișul Negru are puțini afluenți pe partea dreaptă și o mulțime dinspre dealurile Tărcăiței.

În acest spațiu, localitățile comunei Șoimi se situează după cum urmează :

- 1.- pe versanții dealurilor din partea nordică, localitatea URVIȘ DE BEIUȘ;
- 2.- în defileul Crișului Negru, pe luncile și versanții dealurilor Tărcăiței, localitățile : BORZ și ȘOIMI.
- 3.- pe versanții dealurilor Tărcăiței, localitățile DUMBRĂVIȚA DE CODRU, CODRU și POCLUȘA DE BEIUȘ;
- 4.- pe terasele Crișului Negru din depresiunea Holodului, localitățile SÂNNICOLAU DE BEIUȘ și URSAD.

Din cele prezentate anterior, rezultă că cea mai mare parte a reliefului acestei comune este deluros, cu excepția zonei din partea nord - vestică unde sunt prezente terasele fluviale.

În partea bazală a versanților sau pe toată panta acestora sunt prezente roci stâncoase. Acestea au prezente la suprafață strate de argile care îmbracă discontinuu acești versanți.

Pentru terasele fluviale specific este prezența depozitelor de pietrișuri de sub orizonturile argiloase de suprafață a căror grosime crește de la terasa de luncă spre nivelele de terase mai înalte. Depozitele de pietrișuri cantonează primul nivel freatic. Aceste unități geomorfologice prezintă din punct de vedere al terenurilor cu riscuri naturale, previzibile, potențiale și identificate, condiții specifice. Riscurile naturale identificate sunt legate în cea mai mare parte de prezența cursurilor de apă și pantele versanților.

La localitatea URVIȘ DE BEIUȘ, orizontul argilelor care acoperă versanții fac parte din categoria pământurilor cu umflături și contracții mari (P.U.C.M), în care sens se impun restricții privind terenul de fundare, fiind necesar realizarea de studii geotehnice

pentru autorizarea construcțiilor, care să aprecieze potențialul de contracție / umflare și măsurile constructive care se impun.

Localitățile DUMBRĂVIȚA DE CODRU și CODRU, sunt situate în partea sud - estică a perimetrului comunei Șoimi, pe versanții dealurilor Tărcăiței.

Zona pe care s-au dezvoltat în mod răzleț aceste localități este traversată de la nord la sud de văile : - Hălgașului, Fiediului, Zărzagului. În partea sud - vestică este prezentă valea Șoimului.

Pe numeroșii versanți și culmi ale acestor dealuri se identifică cinci punți cu alunecări active. În zonele cu alunecări de teren se impune interdicție definitivă de construire.

Localitatea POCLUȘA DE BEIUȘ, este situată pe versanții de pe cursul superior al văii Poclusa de Beiuș. Această vale traversează localitatea transversal și înspre partea estică. Pe malul drept al văii și în amonte de localitate se identifică o alunecare de teren care afectează terenurile din extravilanul localității. Alunecarea de teren, poate fi stopată prin modificarea geometriei sau prin lucrări de amenajare și împădurire. În zonele cu riscuri de alunecare de teren se impune interdicție definitivă de construire.

Localitatea URSAD este așezată pe terasa IV, de pe malul stâng al Crișului Negru și în zona de versant a dealurilor limitrofe. Localitatea este străbătută de la sud la nord de valea Poclusa de Beiuș. Acest curs de apă este regularizat până în aval de localitate.

Orizontul argilos al terasei fluviatile este alcătuit din argile și argile prăfoase care se încadrează în categoria pământurilor cu umflături și contracții mari (P.U.C.M.) În acest sens se impun restricții privind terenul de fundare, solicitându-se studii geotehnice care să aprecieze potențialul de contracție / umflare și măsurile constructive care se impun pentru autorizarea construcțiilor.

1.3 Clima

Clima comunei Șoimi este condiționată de așezarea matematică a țării noastre pe glob în general și de poziția Bihorului în vestul țării, în special.

Comuna Șoimi este adăpostită de zona Munților Apuseni, care o ferește de aerul polar continental din est în sezonul de iarnă. Comuna Șoimi se situează pe linia celor mai ridicate temperaturi medii anuale ale județului Bihor, excepție făcând zona satului Codru. Creșterea treptată a altitudinii reliefului, atrage o etajare pe verticală a tuturor elementelor climatice. Odată cu creșterea altitudinii scade temperatura aerului, presiunea cresc precipitațiile, nebulozitatea, umiditatea aerului, viteza vântului.

În cadrul comunei apar unele etaje de microclimat:

- de câmpie;
- de deal;
- de munte

Fiecare microclimat cu caracteristici proprii. În partea de șes a comunei Șoimi temperatura medie anuală se apropie de 11 C, la deal 9 C iar la munte 6 - 7 C. În luna ianuarie mediile se încadrează între - 2 / - 3 C la Șoimi iar la satul Codru - 4 / - 5.

Uneori iarna, se produc inversiuni termice, pe Valea Crișului înregistrându-se - 4 C iar la satul Codru 0 C. În luna iulie temperaturile sunt mult mai bine determinate de relief. Media lunii iulie, de aproximativ + 20 C la satul Sînnicolau de Beiuș și de + 17 C la satul Dumbrăvița de Codru. Primul îngheț apare în luna noiembrie iar ultimul în luna aprilie.

În ultima perioadă de timp, începând cu anii 2020 - 2021 - 2022 - 2023, datorită schimbărilor climatice la nivel global, regimul termic și al precipitațiilor au suferit modificări majore. Sens în care iernile nu mai au temperaturi sub zero grade, nu mai sunt ninsori. Au apărut modificări semnificative și la instalarea celor patru anotimpuri corespunzătoare zonei geografice țării noastre.

Regimul precipitațiilor este relativ, modificat, cu perioade având o medie anuală între 76- 80 %, dar și cu perioade lungi de secetă, ceea ce asigură o activitate vegetativă normală pentru culturi. Regimul vânturilor este determinat de munți și de zonele împădurite.

La Șoimi vântul bate din direcția sud, de la pădure, pe Valea Crișului Negru bate aproape permanent briza de Criș, datorită încălzirii și răcirii inegale ale apei și uscatului.

1.4 Solurile

Variatatea formelor de relief și a nuanțelor de topoclimat au impus ca pe teritoriul comunei Șoimi să se formeze un sol variat și complex. Ținând seama de factorii pedogenetici, întâlnim ca soluri zonale : - solurile de pădure, soluri argiloase fluviale brune și podzoluri.

Solurile brune de pădure sunt destul de răspândite. Procesele pedogenetice condiționează o spălare a sărurilor din profil, un anumit grad de debazificare, deplasarea argilei pe profil și alterarea mai intensă a substratului mineral.

Existența în aceste soluri a unui orizont B argilofluvial, slab permeabil, favorizează un drenaj deficitar de-a lungul profilului, ceea ce face ca solurile să prezinte fenomene depseudogleizare și de formare a apelor suprafreatice, care condiționează formarea excesului de apă pe suprafața solului, dezavantajând agricultura.

Scoaterea de sub exces de apă a zonei Șuvere și Țigani, au ridicat fertilitatea acestor soluri. Solurile aluvionare de luncă sunt formate datorită depunerilor făcute de Crișul Negru. Ele sunt reprezentate de solurile numite : Țarină Șoimi, Mlacă Urviș, Vițelar, Pusta Sînnicolau, Pana Sînnicolau. Aceste soluri sunt destul de nisipoase dar suficient de fertile pentru a da recolte bune. Necesită un plus de umiditate față de celelalte soluri, fiind foarte permeabile.

1.5 Hidrografie

Apele curgătoare, lacurile și apele subterane ale comunei Șoimi, aparțin cursului mijlociu al bazinului hidrografic al Crișului Negru.

Crișul Negru, după ce izvorăște din Munții Bihorului și străbate Depresiunea Beiușului, intră în comuna Șoimi prin Poarta Borzului, o zonă de defileu deosebit de frumoasă.

Pe terasele acestui râu se găsește satul Borz ,șoseaua județeană 709 / A, calea ferată care face legătura între satul Șoimi și Municipiul Beiuș.

Principalii afluenți ai râului Crișul Negru din sectorul comunei Șoimi sunt : Valea Borzului, Valea Morilor,Valea Urvișului, Valea Fiediului, Valea Seaca,Valea Zărzagului,Valea Ursadului ,Valea Canalicului,Valea Șoimului, și Valea Doba.Scurgerea maximă a acestor văi provine din topirea zăpezilor și din precipitațiile de durată.Aceste maxime se manifestă în perioada februarie - aprilie.

Debitul maxim al râului Crișul Negru pe sectorul Șoimi poate atinge 500 - 600 m / sec.

Ultimele inundații provocate de Crișul Negru și care produc pagube însemnate, au fost cele din anii 1970,1975,1980,1987,1999,2000,2001, 2002,2005.

În anii 1970 - 1980,anul 2012,2015, 2019,2020,2021 precum și în anul 2022 pagube cauzate de inundații au produs și Valea Poclusei,Valea Săliștii,Valea Zărzagului și Valea Seacă.

Fenomene de eroziune laterală ale Crișului Negru se manifestă în zona Șoimi (Mlaca Urviș),Huta Șoimi, Pana Sânnicolau, Insulă Sânnicolau.

Apele subterane se află la nivelul piezometric al Crișului Negru, ele sunt ape fără presiune hidrostatică situate la o adâncime variind de la 1 - 4 m la Șoimi și Sînnicolau de Beiuș, 4-12 m la Ursad și Poclusa Vale.

Lipsa unor ape subterane se resimte în satele Urviș de Beiuș, Codru, Dumbrăvița de Codru și Poclusa de Beiuș. În anii secetoși, se întâmpină mari greutăți cu alimentarea cu apă potabilă pentru populație cât și pentru animale. Alimentarea cu apă este realizată aproape în totalitate în comuna Șoimi , în cursul anului 2024 vor fi demarate lucrările pentru alimentarea cu apă și a localității Codru , precum și a cătunului Dealul Pinilor din localitatea Dumbrăvița de Codru.

1.6 Flora și fauna spontană

Asociațiile de vegetație din cadrul comunei Șoimi sunt dispuse într-o zonalitate verticală, datorită treptelor de relief, influenței climatice, expunerii și orientării pantelor.

Etajul coniferelor are o mică întindere în vegetația comunei și are suprafețe răzlețe de plantații sub limita etajului coniferelor din Munții Bihorului.Pădurea de conifere din Vîrfurile Pinilor (Dumbrăvița de Codru) se află la o altitudine de 600 - 700 m, zona de conifere de la vechiul Canton silvic, se află la o altitudine de 400 m. Chiar și la Ursad, în zona de deal se află o plantație de conifere.

Cea mai mare extindere în cadrul zonei forestiere a comunei Șoimi o au pădurile de foioase, amestecate, formând un etaj al stejarului - până la 500 - 900 m și zone cu păduri de salcâmi - Vîlceaua,Bopșa Sânnicolau de Beiuș și pădurea Ursad.

În etajul coniferelor mai răspândit este molidul (*Picea excelsa*).

Etajul fagului este dominat de fag (*Fagus silvatica*), gorunul (*Quercus petraea*), carpănul (*Carpinus betulus*), ulmul (*Ulmus campestris*), frasinul (*Fraxinus excelsior*), alunul (*Corylus avellana*).

Pe Dealul Borzului în locul numit Pacău se află o zonă de vegetație cu bujor banatic, fiind rezervație naturală. Pădurile Șoimului sunt presărate cu poieni cu arbori rari, lemnul câinesc (*Ligustrum vulgare*), teiul (*Tilia parvifolia*).

În puținele locuri de baltă (spre Petid) întâlnim o vegetație de stufăriș (*Phragmites communis*), în amestec cu speciile de papură (*Typha* sp.), pipirig (*Schoenoplectus lacustris*) speciile de rogoz (*Carex* sp.) și de trifoiște (*Menyanthes trifoliata*).

Pe pășuni mai întâlnim specii caracteristice ca: limba boului (*Statice gmelini*) iarba de sărătură (*Puccinellia distans*).

Fauna conține elemente din regiunile deluroase și montane precum și elemente panonice. Fauna pădurilor este reprezentată prin: cerbul (*Cervus elaphus carpathicus*), cerbul lopătar (*Dama dama*), mistrețul (*Sus scrofa*), căprioara (*Capreolus capreolus*), lupul (*Canis lupus*), vulpea (*Vulpes vulpes*), apoi păsări: - corbul (*Corvus corax*), fazanul (*Phasianus colchicus*).

În câmpie se găsesc rozătoare: - popândăul (*Citellus citellus*), hârciogul (*Cricetus cricetus*), iepurele (*Lepus europaeus*) ș.a.

În Crișul Negru se găsesc numeroase specii de pești: - mreana (*Barbus meridionalis*), scobarul (*Chondrostoma nasus*), cleanul (*Leuciscus cepphaleus*), știuca (*Esox lucius*) și somnul.

Rezervații naturale și monumente ale naturii, monumente medievale identificate pe baza cercetărilor arheologice

Pe teritoriul comunei Șoimi se află rezervația naturală a bujorului banatic situat în localitatea Borz în locul numit Dealul Pacău, pe o suprafață de 15,00 ha, cuprins și aprobat prin Legea nr.5 / 2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - secțiunea a - III - a zone protejate, poz.2.178.

Deasemenea, Defileul Crișului Negru pe o suprafață de 12,00 ha, cuprins în Legea nr.5 / 2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - secțiunea a - III - a zone protejate, poz.2.174.

Pe Valea Fiedului, către localitățile Codru și Dumbrăvița de Codru, pe Valea Șoimului în localitatea Șoimi, sunt poienite cu izvoare de apă, locuri de popas și de agrement.

Vestigiile reședinței familiei Borșa, complex monastic - în Dealul Boțocana - la localitatea Sînnicolau de Beiuș, - secolul XI - XIII.

1.7 Istoria comunității Șoimi

Primele dovezi ale existenței omului în Bihor, datează din paleolitic (50.000 - 35.000 - î.e.n) dovedite de peșterile de pe Valea Crișului Repede .Așezări neolitice(cca 2000 - î.e.n.) au fost descoperite de-a lungul și de-a latul Bihorului.

Tot din neolitic avem și primele dovezi materiale descoperite pe teritoriul comunei Șoimi.Cu ocazia săpăturilor arheologice întreprinse de Muzeul Țării Crișurilor din Oradea, în anul 1972, pe platoul „BOȚOCANA”,de pe malul drept al Crișului Negru, din imediata apropiere a localității Sînnicolau de Beiuș, sub nivelul de locuire feudal, a fost surprins un nivel aparținând epocii neolitice.

Tot din perioada neolitică au fost identificate pe teritoriul localității Ursad ,12
fragmente ceramice, fragmente de lame, așchii de silex aparținând primei perioade a epocii fierului.

Acceptând dovezile, se poate deduce continuitatea vieții omenești și în perioada următoare și anume : perioada de destrămare a orânduirii primitive.

Descoperirile arheologice din zona „Țării Crișurilor” atestă numeroase așezări dacice la: Tinca, Rîpa, Cociuba - Mare și Căpîlna, toate aparținând bazinului Crișului Negru.

Românii de azi din așezările comunei Șoimi sunt urmașii românilor lui Menumorut care au opus o dârză rezistență la venirea armatei regatului feudal maghiar.

Populația românească care a înscris o pagină nepieritoare în lupta împotriva expansiunii maghiare au continuat să trăiască în obști satești, iar, feudalii care au primit dani aici, aveau o putere nominală, fiind siliți să accepte această organizare.

Mult mai târziu, sub regele Ladislau I. (1085 - 1097), partea de S - E a Bihorului deci și zona comunei Șoimi, este dăruită de acesta, Episcopiei Catolice de la Oradea.

La 1294 voievodul Ardealului, Rolland din familia Tamașfi stăpânesc cetatea Șoimi, de care aparțineau aproximativ 12 sate, cu centrul voievodal la Suplac.Între aceste sate erau cuprinse o parte din cele care există și azi : - Ursad, Șoimi, Dumbrăvița de Codru, Cărăsău, Căpîlna.

La 1345, Papa Clement al VI - lea trimite o scrisoare regelui Ludovic I al Ungariei, Episcopului Oradiei și altor nobili, pomenind și de cei 5 voievozi din Bihor, printre care și Stanislav de Suplac.

În anul 1445 este înnobilat voievodul Mihai de la Cociuba - Mare, căruia,episcopul Ioan Viteaz de Zdrena, îi dăruiește satul și încă două sate apropiate probabil, una fiind Ursadul.

Prin anii 1557 satele românești de pe Valea Crișului Negru, sunt prădate de mercenarii lui Costaldo, de sub conducerea lui Bernardo Daldana, când, calvinismul pătrunde în Bihor, sub regina Isabella, văduva lui Ioan Zapolia.

Toate latifundiile Episcopiei catolice sunt trecute în proprietatea lui Ioan Sigismund și ai unor nemti din Bihor.

Amintirea trecerii lui Mihai Viteazul prin aceste locuri în anul 1559, când ocupă cetatea Feniș și în anul 1601, când a trecut spre Praga, a rămas în amintirea localnicilor și s-a păstrat ca o legendă veac după veac.

Încă de la începutul secolului al XVII - lea, stăpânirea turcească din sud - vest devine amenințătoare pentru aceste locuri. Valea Crișului Negru e trecută prin iureșul săbiilor spahiilor, în anul 1598, apoi în anul 1618, aceștia ajung până la Cetatea Fenișului. După ce la 27 august 1660, Oradea cade sub stăpânirea otomană, satele aparținătoare districtului Suplac trec sub administrația Pașalîcului de la Oradea.

În anul 1686, armata austriacă de sub stăpânirea contelui de Corbely, curăță Valea Crișului Negru, cetatea Șoimi și Criștior de garnizoana turcească. În înclăștarea de oști austriece și otomane, satele din aceste locuri sunt prădate, distruse, iar unele sunt arse până la temelie. Seria acestor urme istorice sunt grăitoare despre felul cum localnicii s-au străduit să le întărească pentru a se apăra din calea numeroselor invazii ale cotropitorilor.

Întâlnim aici Turnul de la Sânnicolaul de Beiuș - un monument medieval identificat pe baza cercetărilor arheologice - VESTIGIILE REȘEDINȚEI familiei BORȘA, complex monastic - (în punctul Dealul Boțocana) (vezi Legea 5 / 2000- zone protejate - Monumente și situri arheologice - lit.j,nr.,j1)

Cetatea din Dealul Cristor - Șoimi, din Dealul Boțocana - Sânnicolau de Beiuș, domină întreaga luncă a Crișului Negru spre vest, până în zare.

Ceramica dacică din secolul al III -lea î.e.n. și până în sec. al IV - lea e.n., potirele de metal, câteva monede, o ghioagă, toponimia locuitorilor, atestă vechimea și continuitatea vieții omenești pe aceste locuri.

Doinele, cântecele, orațiile de nuntă, bocetele, strigăturile și zicătorile, existente pe aceste plaiuri, confirmă și aici ca și în întreaga țară, că poporul și-a știut exprima sentimentele sale de bucurie, de necaz, ură împotriva asupririi, ironiei și întreaga sa înțelepciune.

Prima atestare documentară a satului Ursad, apare în documentele medievale publicate în anul 1374, cu transcrierea " Passwachalis Vyzath ",denumire care a fost preluată de istoricul Coriolan Suciu, în Dicționarul istoric al localităților din Transilvania, vol.II, apărut la București în anul 1968, pag.220. La rândul său, Coriolan Suciu, preia această denumire de la istoricul maghiar Jako Zsigmond, operă citată, pag.375.

Pentru a treia oară satul Ursad este pomenit în anul 1692, cu transcrierea URSZAD, tot în lucrarea lui Coriolan Suciu,preluată de Mezeși Caroly, denumire folosită în lucrarea sa " Byhar Varmegye a torok uralom megazu nese idejeben".

Pentru a patra oară satul Ursad îl găsim atestat în anul 1820 și 1851 în aceeași transcriere URSZAD,denumire care s-a păstrat până astăzi, cu mica deosebire de transcriere fonetică românească.

Documentele vremii nu ne furnizează nici o informație despre etimologia cuvântului Ursad, dar s-ar putea presupune că aici a fost în vremuri îndepărtate " Vadul Urșilor ", argumentul cel mai convingător în acest sens fiind pădurile din împrejurimi și mai ales valea care trece și astăzi prin centrul satului.

Prima informație documentară în legătură cu satul Sânnicolau de Beiuș datează din anul 1552 sub numele de Zentimiklos.În 1559 și 1692 sub numele de Szent - Mikloș,în 1851 sub numele de Belenyess - Szent - Miklos .Conscrierea Comitatului Bihor din anul 1552, Zent - Miklos figurează cu 11 porți și făcând parte din domeniul Episcopiei Romano - Catolice din Oradea.

Istoria secolului al XIX - lea este marcată de mari evenimente care au influențat 14 istoria comunei Șoimi.La 1821 are loc Revoluția lui Tudor, 1848 Revoluția din Transilvania, 1859 are loc Revoluția din Transilvania, 1859 Unirea Moldovei cu Țara Românească,1877 Războiul pentru independență, 1918 1 decembrie - Unirea Transilvaniei cu România.

În anul 1917 vine la Ursad avocatul Ciordaș din Beiuș și îndeamnă pe locuitorii satului să opteze pentru unire.Satele comunei Șoimi participă, cu feciorii săi, la luptele organizate de Austro - Ungaria, împotriva Serbiei pe frontul din Bosnia.De asemenea și pe frontul din Transilvania erau puși să lupte împotriva fraților lor.

Pe frontul din Serbia și-au găsit moartea zeci de tineri din satele comunei Șoimi.Printre cei căzuți se numără : Pele Dumitru, Bodean Dumitru, Vid Ioan(Șchiopița),Dragoș Vasile,Pele Ioan (Vantii), Pele Teodor a Vasalichii Mihaii, Mihoc Ioan (Mocanu) și alții.

Sfârșitul primului război mondial aduce și prăbușirea șubredului imperiu Austro-Ungar, autoritățile maghiare încearcă prin diferite mijloace să-și exercite în continuare rolul de asupritor al populației românești de pe locurile noastre.

Între anii 1929 - 1933 are loc marea criză economică care a lovit din plin România.În vara anului 1929 muncitorul din Ursad, Prada Isaia, fiind la Lupeni angajat, participă la Marea grevă a minerilor.

Instrucția armată națională antifascistă și antihitleristă din august 1944, a dat posibilitatea scoaterii României din războiul antisovietic și întoarcerea armelor împotriva Germaniei fasciste. Când frontul a ajuns pe aceste meleaguri, batalionul 21 Vânători de Munte din Divizia Tudor Vladimirescu și Divizionul 3 aruncătoare, au primit misiunea de a bloca defileul Șoimi, pe aliniamentul Suplacul de Tinca, Sânnicolau de Beiuș, iar elemente înaintate controlau localitățile Rîpa, Cociuba - Mare, Olcea și Ucuriș.

Pe teritoriul comunei Șoimi au avut loc mari mișcări de trupe, s-a dus un război pozițional, acțiuni operative au avut loc pe tot cuprinsul comunei. Respingerea inamicului s-a făcut prin Defileul Borz - Soimi.S-au săpat tranșee și posturi de observare pe Dealul Gropilor, dealul Caselor în Șoimi și Dealul Boțocana și Pădurea Bopșa din Sînnicolau de Beiuș.

Mulți cetățeni și-au pierdut viața în luptele purtate pentru eliberarea țării. Printre ei se numără : Ardelean Ioan, Gabor Zaharie, Balaj Ioan și mulți alții.

După eliberare, comuna Șoimi a cunoscut adânci prefaceri. Sediul comunei se află la Ursad încă din anul 1918, unde există o clădire pentru sediul Primăriei și îi aparțineau satele : Ursad, Poclusa de Beius, Hodișel, Sânnicolau de Beiuș, Șoimi, Urviș de Beiuș, Dumbrăvița de Codru și Borz.

În locul vechilor primării s-au înființat Comitete provizorii. Primul președinte al Comitetului Provizoriu a fost Mihoc Nicolae (Pișta) care și-a desfășurat activitatea în anii 1947 - 1948, având de înfruntat greutăți specifice de trecere la o nouă orânduire.

Între anii 1948 - 1950 președintele Comitetului Provizoriu este Mihoc Vasile (Licuța).

La 5 decembrie 1950 Comitetul Provizoriu s-a transformat în Sfatul Popular Ursad. Primul președinte al Sfatului Popular al comunei Ursad a fost Covaci Ioan din Suplacul de Tinca. Lui i-a urmat Cotuna Ludovic apoi Vid Vasile, Turcu Crăciun, Pele Ilie Traian, Raut Gheorghe.

În toamna anului 1968 ca urmare a noii organizări teritorial - administrative, sediul comunei s-a mutat în localitatea Șoimi.

Două Sfaturi Populare : Ursad și Dumbrăvița de Codru se unesc, formând comuna Șoimi cu, Consiliul Popular la Șoimi. Președinte al Consiliului Popular este ales dl. Nichita Traian, care devine și primul primar al comunei Șoimi, până în anul 1982, când este numit primar Șuteu Teodor din Suplacul de Tinca, până la 10.10.1989. La 10.10.1989, primar a fost numit d-na Huț Ana - Natalia , din Șoimi.

Evenimentele din decembrie 1989, au adus schimbări și în conducerea comunei, astfel la 10.01.1990 a fost ales de către reprezentanții localităților dl. Agud Ioan ca și primar, care a îndeplinit această funcție până în iunie 2000, dată la care a fost ales dl. Bîrle Ioan din Dumbrăvița de Codru. În data de 6 iunie 2004, dl. Bîrle Ioan a fost reales în funcția de primar al comunei Șoimi.

La data de 10 iunie 2008, primar al Comunei Șoimi este ales dl. Iovan Eugen din localitatea Ursad, comuna Șoimi.

La data de 10 iunie 2012, a fost ales ca și primar al Comunei Șoimi, dl. Vaida Ioan din localitatea Urviș de Beiuș, comuna Șoimi, primar al cărui mandat a fost reînnoit la alegerile locale din anul 2016 și anul 2020 .

2. STAREA PE DOMENII- date statistice

ECHIPAREA TERITORIULUI

Suprafata totala	10200 (ha)
Locuinte existente	1080 (nr)
Suprafata locuibilă	86400 (mp)
Lungime distribuție apă potabilă	63,01 km
Lungime canalizare	-
Telefonie fixa	-

16

2.1 POPULATIA

Evoluția populației în comuna Șoimi, județul Bihor.

Recensămintele populației de după 1990, a înregistrat o scădere continuă a populației, determinată de factori economici, sociali, demografici. La recensământul din 1992, populația comunei Șoimi era 3432 locuitori, în anul 2002 a atins 3009 locuitori.

La data de 1 ianuarie 2011, populația comunei Șoimi număra 2543 locuitori, conform datelor Direcției Județene de Statistică, iar la Recensământul populației din anul 2022 să avem un număr de 2321 locuitori.

Scăderea populației este determinată de plecarea forței de muncă tinere după anul 2007, în țările Uniunii Europene.

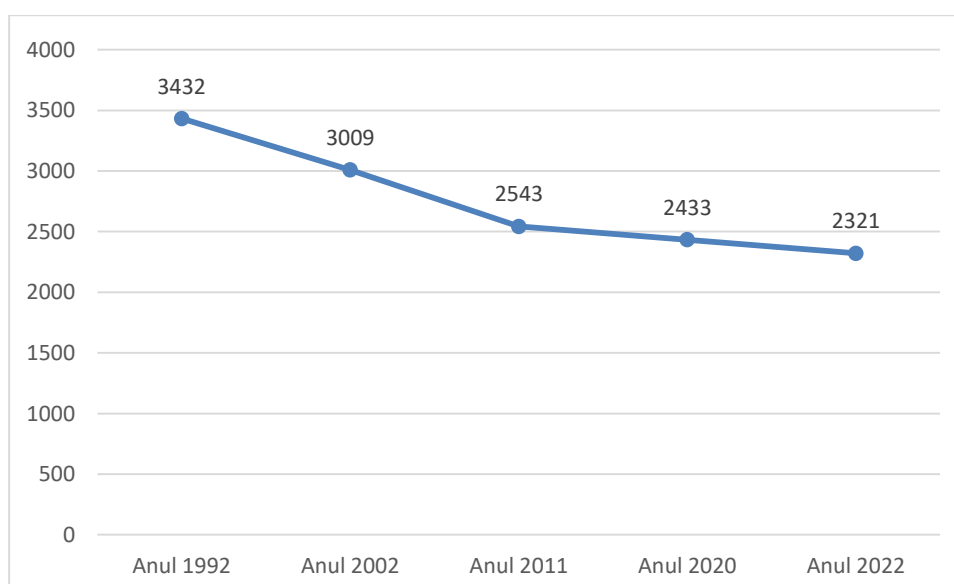

Fig. 1- Graficul evoluției populației comunei Șoimi

Indicele de natalitate a scăzut, în timp ce mortalitatea a cunoscut o creștere, ceea ce duce la un bilanț natural negativ, exprimat prin reducerea numărului populației, la care se adaugă migrația internațională.

Scăderea populației are urmări directe în asigurarea forței de muncă pentru dezvoltarea activităților economice, care să contribuie la ridicarea comunei prin valorificarea potențialului natural, la bunăstarea și nivelul de trai al locuitorilor săi.

În evidențele noastre sunt înregistrate 511 persoane cu vârstă de peste 65 de ani, după cum putem observa, persoanele vârstnice ocupă un procent destul de mare, în rândul populației comunei Șoimi.

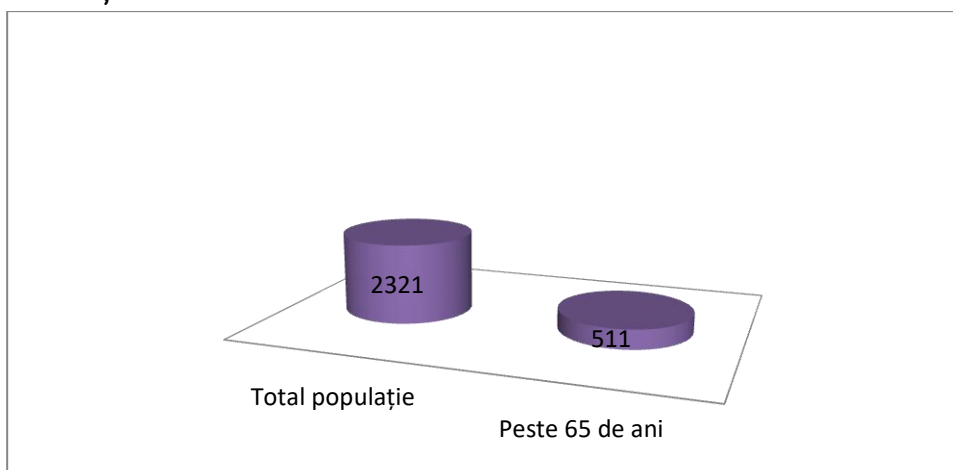

Fig. 2- Evidența persoanelor vârstnice în comuna Șoimi

Populație totala stabilă	2321
Populație femei	1201
Populație bărbați	1120

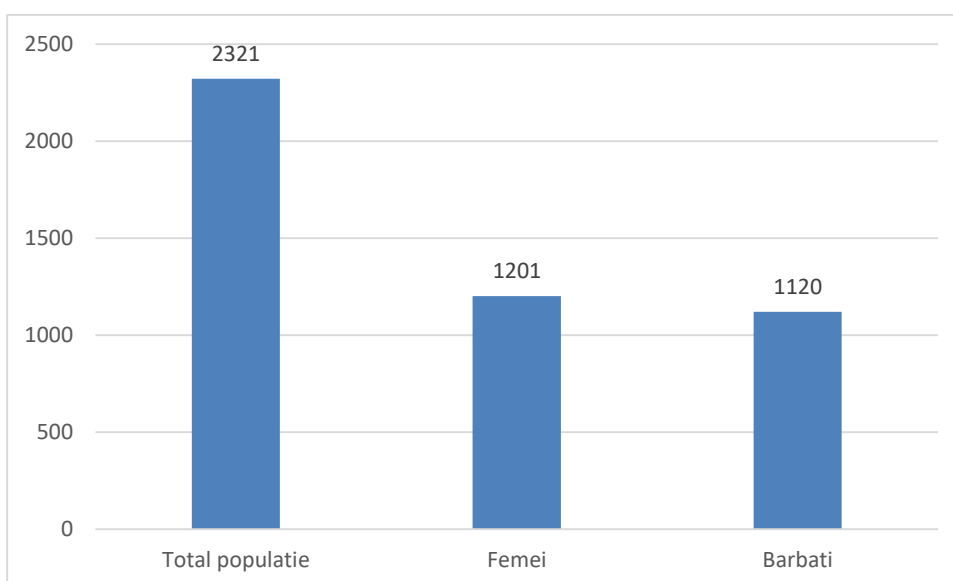

Fig. 3-Evidența bărbați/femei în comuna Șoimi

Forța de muncă -Cea mai mare parte a locuitorilor comunei Șoimi, au ca ocupație de bază agricultura. Analizând activitățile economice ale comunei, putem concluziona că locuitorii activează profesional în special în agricultură. În anul 2023 sunt luate în evidență 63 persoane fără venituri, care sunt beneficiari de ajutor social. Tot în anul 2023 au beneficiat de ajutor pentru încălzirea locuinței un număr de 139 persoane. În anul 2023 se înregistrau 29 persoane care beneficiau de alocație de susținere a familiei. De asemenea la UAT Comuna Șoimi, sunt luate în evidență 140 persoane cu handicap, din care :

- gr. I-57 persoane
- gr. II-74 persoane
- gr. III-9 persoane

Situația demografică a comunei la nivelul anului 2023 este prezentată în tabelul următor:

Denumire	Anul 2023
1. Număr copii născuți vii	19
2. Număr căsătorii	9
3. Număr divorțuri	-
4. Număr decese	26

2.2 ÎNVĂȚĂMÂNT

Unități de învățământ	1
Elevi	164
Personal didactic	16

2.3 CULTURA SI ARTA

Biblioteci	-
Cămine culturale	5

2.4 SĂNĂTATE

Medici/Cabinet medical	1
Personal mediu sanitar	-
Farmacie	1

2.5 AGRICULTURA

Agricultura este considerată principala ramură economică a comunei și concentrează o importantă parte a forței de muncă. Producția agricolă reprezintă nu numai un suport important pentru asigurarea existenței populației rurale care participă la realizarea ei, ci și o bază a diversificării ocupaționale rurale. Existența unor cantități mai mari de produse agricole, potențial disponibile pentru prelucrare crește capacitatea comunei pentru inițierea și dezvoltarea unor afaceri vizând prelucrarea acestor materii prime.

Condițiile geografice și climaterice deosebit de favorabile ale zonei, au determinat locuitorii să practice o serie de activități predominant agricole, cum ar fi: cultivarea plantelor și creșterea animalelor.

În conformitate cu datele furnizate de rapoartele statistice locale, suprafața agricolă a comunei Șoimi, este de 3947 ha, după cum urmează:

Suprafața agricolă	3947 ha
Arabil	1544 ha
Pășuni	1895 ha
Fânețe	497 ha
Livezi	11 ha

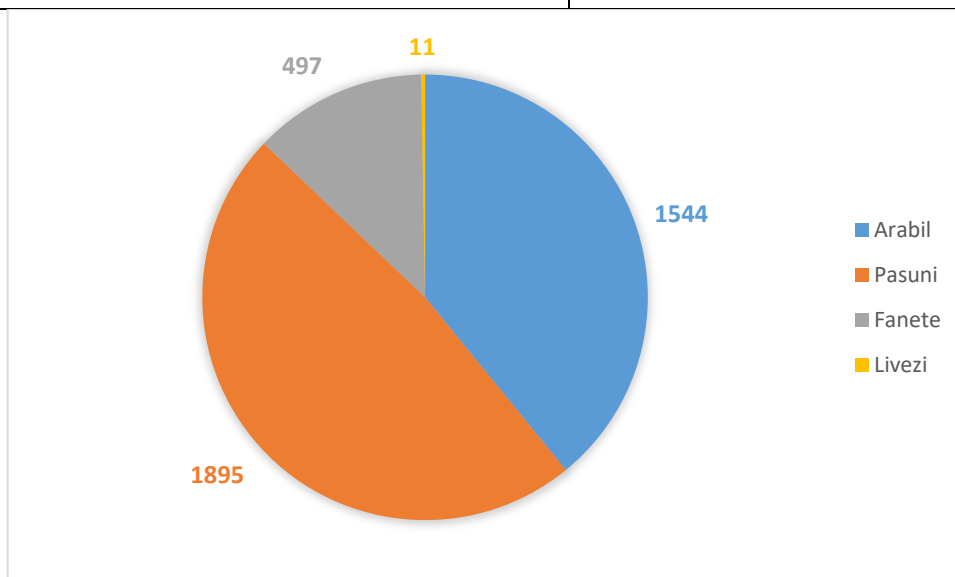

Fig. 4 Evidența suprafețelor agricole în comuna Șoimi

Categoriile de plante și suprafețele cultivate pe raza comunei Șoimi , sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Grâu comun de toamnă	315 ha
Grâu comun de primăvară	0 ha
Triticale de toamnă	25 ha
Ovăz de primăvară	200 ha
Porumb pentru boabe	490 ha
Leguminoase pentru boabe	2 ha
Plante uleioase-floarea-soarelui	18 ha
Cartofi	25 ha
Legume în câmp	37 ha
Plante de nutreț	248 ha
Rămas neînsămânțat	40 ha
Pajiști temporare	144 ha

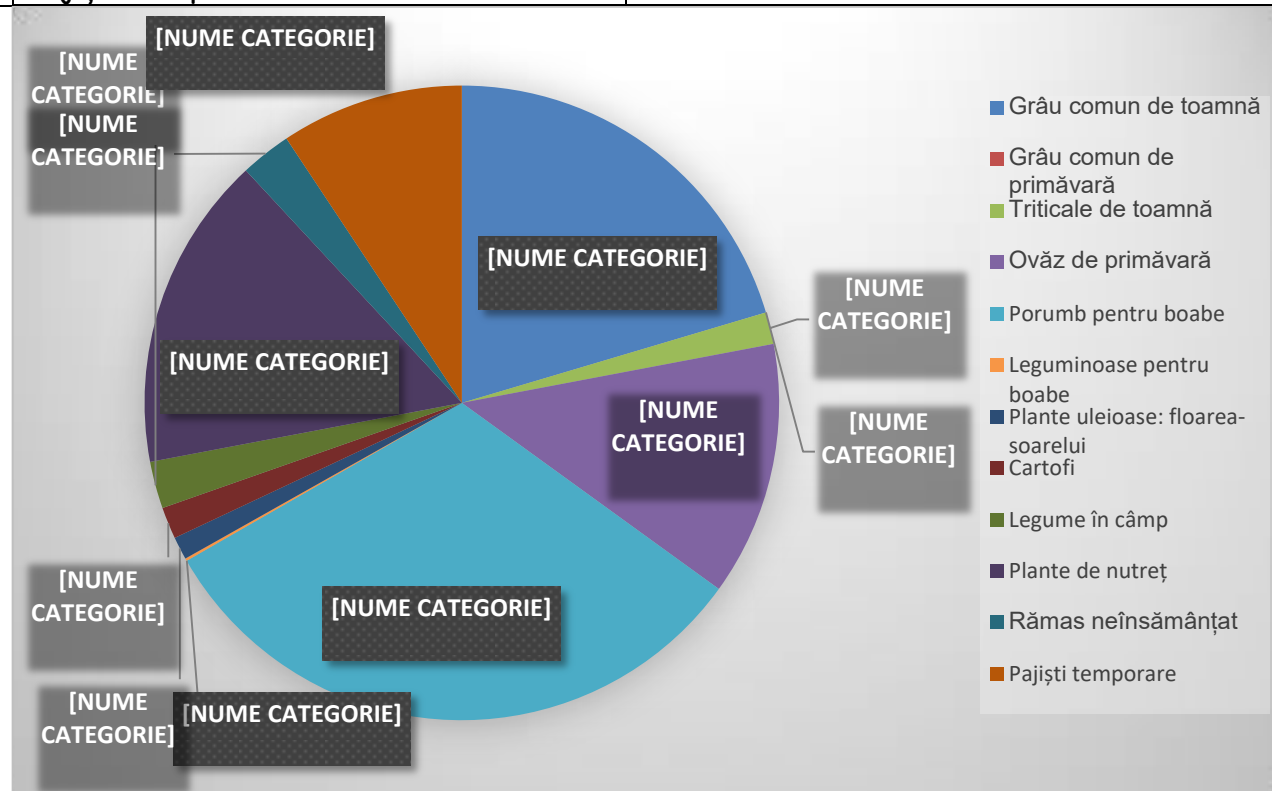

Fig. 5 -Ponderea culturilor la nivelul anului 2023

PROBLEME:

- utilaje agricole învechite și tehnologii neperformante;
- Media de vârstă înaintată a celor se ocupă de activități agricole;
- Piața de desfacere inexistentă;

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU SI LUNG:

- practici de agricultură durabilă, adaptate la condițiile climaterice și solul din comuna;
- îmbunătățirea practicilor agricole;

2.6 ZOOTEHNIA

O contribuție importantă la dezvoltarea zootehniei în comuna Șoimi, o are suprafața de pășune existentă de 1895 ha și 497 ha fânețe. În ciuda faptului că, interesul locuitorilor din mediul rural, față de activitatea de creștere a animalelor a scăzut în ultimii ani, în comuna Șoimi există încă efective substanțiale, susținute de existența pășunii și de suprafața de fânețe.

Efectivul de animale la UAT Comuna Șoimi se prezintă astfel:

Bovine	702 cap.
Ecvine	40 cap.
Porcine	724 cap.
Ovine	750 cap.
Caprine	207 cap.
Găini	2300 cap.
Gâște	120 cap.
Curci	55 cap.
Rațe	220 cap.
Iepuri	189 cap.
Familii de albine	160 cap.
Câini	320 cap.

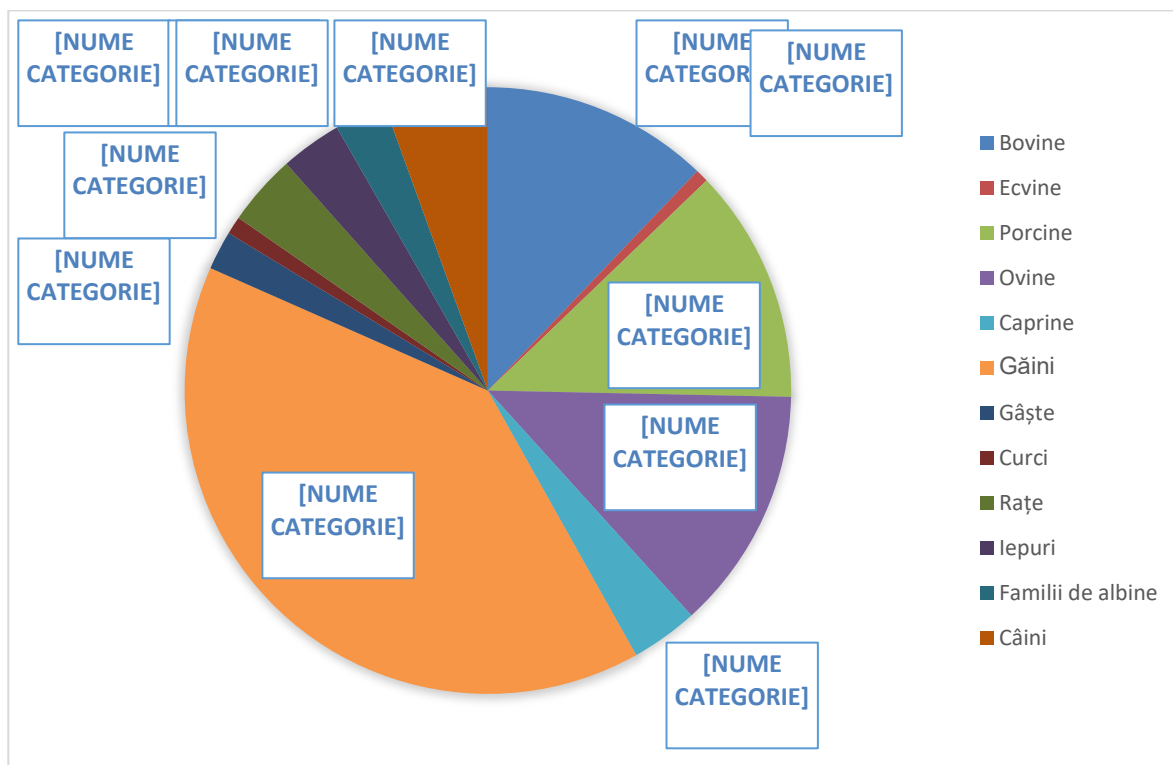

Fig 6. Efectivul de animale la UAT Comuna Șoimi

Productie lapte bovine (hl)	25000
Productie (kg)	1600
Productie oua (mii buc)	2800

Din punct de vedere al utilajelor folosite în agricultură, în majoritatea așezărilor de tip rural, putem încă întâlni utilaje cu tracțiune animală în agricultura practică în gospodării.

Utilajele aflate în gospodării și în exploatații agricole fără personalitate juridică sunt prezentate în tabelul următor :

UTILAJE	NUMĂR
Tractoare până la 45 CP	12
Tractoare între 46-65 CP	140
Tractoare între 101-140 CP	2
Tractoare între 201-280 CP	1
Motocultoare	18
Motocositoare	16
Pluguri pentru tractor cu mai mult de trei trupe	7
Pluguri cu tracțiune animală	5
Cultivatoare	3
Grape cu tracțiune mecanică (toate tipurile)	116
Grape cu tracțiune animală	5
Semănători cu tracțiune mecanică pentru păioase-semănat în	10

teren nelucrat	
Semănători cu tracțiune mecanică pentru prășitoare simple	5
Semănători cu tracțiune mecanică pentru prășitoare - multifuncționale	16
Semănători cu tracțiune animală	5
Mașini pentru împrăștiat îngrășăminte chimice	35
Mașini pentru împrăștiat îngrășăminte organice	11
Mașini de stropit și prăfuit cu tracțiune mecanică-purtate	1
Combine autopropulsate pentru recoltat cereale păioase	7
Cositori cu tracțiune mecanică	27
Prese pentru balotat paie și fân-baloți paralelipedici	10
Autovehicule pentru transport mărfuri cu capacitate peste 1,5 tone	3
Care și căruțe	102
Instalații pentru muls mecanic	7
Instalații /cazan pentru fabricat țuică/rachiu	4

ANALIZA DE SITUAȚIE (SWOT)

PUNCTE TARI

1. Existența materialelor de construcție: lemn, piatră, balast;
2. Poziția geografică a Comunei Șoimi este propice dezvoltării agroturismului;
3. Posibilitatea creării unor cariere de piatră pe teritoriul Comunei Șoimi și înființării de balastiere având în vedere potențialul de piatră;
4. Existența unor specii de ciuperci comestibile și a fructelor de pădure în cantități considerabile care ar putea fi valorificate;

PUNCTE SLABE

1. Numărul mare al locuitorilor comunei care nu au un loc de muncă;
2. Migrarea unui număr mare de persoane tinere din comuna datorita lipsei locurilor de munca
3. Probleme de infrastructura - canalizare .

OPORTUNITĂȚI

1. Prelucrarea masei lemnoase si folosirea ei in interes public la nivel de comună;
2. Valorificarea masei lemnoase;
3. Dezvoltarea unei rețele de agroturism având în vedere frumusețile zonei si modalitățile de petrecere a timpului liber: drumeții, vizitarea unor peșteri - peștera de la Lunca- Dumbravita, a depozitelor fosiliere, a rezervației naturale de bujor sălbatic ,Dealul Pacău, din localitatea Borz,Defileul Crișului Negru, în localitatea Borz, monumentelor istorice - Vestigiile reședinței familiei Borșa, complex monastic ,din secolul XI-XIII,în punctul Dealul Boțocana, în localitatea Sânnicolau de

Beiuș, Turnul de la Sinnicolau monument medieval, Ruinele cetăților din dealul Cristior- Șoimi , Ruinele cetăților de pe valea Șoimului, Biserica de la Șoimi, care este declarată monument istoric;

4. Activități de agrement, pescuitul pe marginea Crisului Negru;
5. Crearea unui centru pentru colectarea și prelucrarea ciupercilor comestibile și a fructelor de pădure
6. Crearea unei fabrici de colectare și procesare a produselor lactate;

AMENINȚĂRI

1. Pot exista anumite piedici în calea dezvoltării zonei începând chiar de la informarea insuficientă în ceea ce privește posibilitatea, modalitățile, demersurile de dezvoltare și finanțare;
2. Gradul scăzut de receptivitate la nou a cetățenilor;
3. Lipsa resurselor financiare și materiale;
4. Birocrația;

3.1 POPULAȚIA ȘI NEVOILE SOCIALE

3.1.1. Demografie

Localitățile componente

Teritoriul administrativ al comunei Șoimi cuprinde următoarele localități:

Șoimi, Sânnicolau de Beiuș, Ursad, Poclusa de Beiuș, Codru, Dumbrăvița de Codru, Borz și Urviș de Beiuș.

ȘOIMI - cu o populație stabilă de 1034 persoane,

- suprafața totală teren intravilan : - existent - 56,27 ha

- propus - 67,55 ha

SÂNNICOLAU DE BEIUȘ - cu o populație stabilă de 92 persoane,

- suprafața totală din intravilan : - existent - 16,39 ha

- propus - 17,19 ha

URSAD - cu o populație stabilă de 142 persoane

- suprafața totală din intravilan - existent - 74,06 ha

- propus - 74,36 ha

POCLUȘA DE BEIUȘ - cu o populație stabilă de 69 persoane,

- suprafața totală din intravilan - existent - 21,22 ha

- propus - 21,52 ha

CODRU - cu o populație stabilă de 142 persoane,

- suprafața totală din intravilan : - existent - 96,52 - propus - 97,62 ha

DUMBRĂVIȚA DE CODRU - cu o populație stabilă de 239 persoane,

- suprafața totală din intravilan - existent - 127,13 - propus -

130,83 ha

BORZ - cu o populație stabilă de 129 persoane,

- suprafața totală din intravilan - existent - 20,14 ha

- propus - 21,24 ha

URVIȘ DE BEIUȘ -cu o populație stabilă de 474 persoane,

- suprafața totală din intravilan - existent - 206,76 ha

- propus - 168,86 ha

PROBLEME:

- îmbătrânirea accentuată a populației;
- depopularea comunei datorită fenomenelor de migrație a populației tinere din raza Comunei Șoimi;
- sporul natural negativ;

3.1.2 Activitatea medico - sanitară

Pe teritoriul comunei Șoimi, până în anul 1998, activitatea legată de ocrotirea sănătății populației s-a desfășurat prin Dispensarul Medical Uman, situat în localitatea Urviș de Beiuș și Punctul Sanitar Ursad, unde au existat doi medici.

În anul 1998, prin noile reglementări cu privire la organizarea asistenței medicale prin instituirea cabinetelor medicale individuale, în clădirea fostului Dispensar Uman Urviș de Beiuș, au fost înființate două cabinete medicale individuale, CMI.dr.Cosmescu Andreea - Micaela și CMI dr.Paldău Ghiorghe - Ion, care au asigurat activitatea specifică prin medicii de familie autorizați împreună cu cadre sanitare tehnice - 2 asistente medicale.

Asistența sanitară în comuna Șoimi, este asigurată în prezent de un cabinet medical, la parterul blocului de locuințe din localitatea Șoimi nr.38 / B, cu un singur medic de familie, CMI Paldău Ghiorghe-Ion, precum și o farmacie umană, **SC Platinorum SRL**.

Tot la parterul blocului de locuințe se află spațiul modernizat cu dotările corespunzătoare pentru activitatea medicală al unui centru de permanență ,care, din păcate în condițiile legislative a anului 2023 , nu asigură și funcționalitatea acestuia.

În prezent , acest spațiu nu este utilizat.

Fig.7 - Centrul de Permanență, Farmacie umană -SC Platinorum SRL, Localitatea Șoimi

Probleme:

- dificultăți privind accesul la medicamente și tratament - distanțe mari de parcurs, resurse limitate .

Oportunități

- asigurarea funcționalității spațiului modernizat și al dotărilor existente din Centrul de Permanență medicală umană din localitatea Șoimi , la parterul blocului de locuințe,
- acces facil la servicii medicale de calitate, eficiente si prompte;
- educarea populației cu privire la starea generală de sănătate si la asigurarea unei vieți sănătoase;

Starea de sănătate

În urma diverselor cercetări și analize ale stării de sănătate, în comuna Șoimi s-au constatat anumite boli și/sau afecțiuni în rândul populației, dintre cele mai frecvente fiind:

- hipertensiune 224 cazuri
- cardiopatie ischemică 201 cazuri
- diabet 53 cazuri
- boli pulmonare cronice 79 cazuri
- ciroza, hepatita cronică - cazuri
- boli ulceroase -272 cazuri
- epilepsie = 2 cazuri
- tumori maligne -1 cazuri
- guse - 6 cazuri
- boli cerebrovasculare -204 cazuri
- insuficienta renala cronică - caz
- litiază renală -9 cazuri

3.1.3 Starea de ocupare a forței de muncă

Probleme:

- nivel relativ ridicat al șomajului;
- mentalitatea față de schimbare și reconversie profesională;

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU ȘI LUNG:

- locuri de muncă suficiente și în domenii variate de activitate, cu venituri îndestulătoare pentru satisfacerea nevoilor de trai;
- posibilitatea de a urma cursuri de reconversie profesionale în domenii căutate pe piața forței de muncă;

3.1.4 Activitatea cultural - artistică

Comuna Șoimi, poartă între zilele îngălbenite ale istoriei sale, dovezi de preocupări cultural - artistice. Spiritualitatea locală s-a dezvoltat în cadrul social - economic, oferit de condițiile istorice, confirmând și în această zonă existența milenară și continuitatea neîntreruptă a elementului autohton, care a fost creatorul și susținătorul nemijlocit al culturii orale și scrise în limba neamului.

Zona Crișului Negru, aparține unei impresionante vetre folclorice, cum este Bihorul. Ocupația locuitorilor a fost și este agricultura, creșterea animalelor, iar în perioada mai îndepărtată a fost și prelucrarea lemnului, prelucrarea lânii, cânepii și cioplitul pietrei.

Arta populară din zona noastră este reprezentată de costumul din Bihor, prin munca neobosită a femeii. Femeia a confecționat îmbrăcămintea pentru întreaga familie. Țesutul artistic, alesăturile de pânză cu ghemul și cu varga, desenele geometrice pe pânză, florile care imită câmpul de primăvară a necesitat un deosebit talent, muncă pasionată, stăruitoare. Costumul popular de Șoimi, mai poate fi admirat doar la sărbătoarea Sfintelor Paști, la biserica din Dumbrăvița de Codru, unde se mai păstrează, încă această tradiție.

Femeile au creat țesăturile din pânză de fuior și " misir ", cearceafurile din bumbac, ștergările și fețele de masă, țesute în război. Bărbații erau meșteri pricepuți în prelucrarea lemnului de pădure. Dintre obiectele de uz casnic, meșteșugite frumos, se pot aminti furcile de tors, care erau încrestate în diferite forme - rotunde, dreptunghiulare. La fel erau împodobite și fusele sau războiul de țesut. Frumos ornamentate erau și lăzile pentru zestre sau porțile de la stradă.

Este bine să inserăm în această prezentare a vremurilor trecute și prelucrarea cânepii, a lânii, care treceau printr-un întreg proces de transformare. Culesul cânepii se efectua în clacă, cu mâna. Topitul se făcea în stătăturile Crișului Negru. După topit cânepa se uscă bine la soare. Urma apoi melițatul cu melița de fag. Fuioarele se trec prin piaptănul mare, piaptănul mic și prin perie. Apoi, fuioarele se fac caiere și se pun pe furca de tors, care era simplă sau cu roată acționată cu piciorul. Firul se adună pe fus, apoi pe gheme, apoi pe rășchitor pentru a forma jirebiile. După albitul jirebiilor urmează readucerea firului pe ghem, urzitul și neveditul (procedurara de trecere prin spată și ițe la războiul de țesut) apoi strânsul cu vergi pe război și țesutul. Din păcate, în perioada actuală, această îndeletnicire nu se mai practică, modernismul și-a făcut prezența și în acest colț de lume.

Ar fi necesar organizarea unei săli unde să fie expuse, obiecte vechi, tradiționale, costume populare pe care încă le mai găsim în gospodăriile localnicilor, astfel, că în viitor să existe posibilitatea ca aceste " componente " ale vieții trecute, să poată fi păstrate și admirate.

Forme străvechi de cultură populară sunt cuprinse în obiceiurile de iarnă : colindul, cele de vară :-dodoloia(cântec de invocare a ploii pe timp de secetă), urmate de: - sorcovă, colindul, cântecul ceremonial de nuntă, vaietele, priveghiul .

Folclorul coregrafic din Șoimi cuprinde variate jocuri de doi ca : - mânântălul, polca, roata în sus trei pă picior, învârtita.

Între anii 1920 - 1940 o activitate de culegător de folclor a avut-o poetul Marele Ioan, iar folclorul din Dumbrăvița de Codru, a fost cercetat de compozitorul Bela Bartok. Din păcate, activitatea cultural - artistică în ultimii 20 ani, a fost slabă, iar o influență negativă a avut-o migrarea tineretului înspre așezările urbane precum și situația social economică, care a schimbat atât mentalitatea cât și comportamentul țăranului, care nu mai are poftă și bucuria de a se întâlni în hore, sau alte activități culturale artistice cu caracter recreativ.

În comuna Șoimi, sunt clădiri cu destinația de cămin cultural: în localitățile Ursad, Pocluga de Beiuș, Dumbrăvița de Codru și Urviș de Beiuș, Borz.

Căminul Cultural din localitățile Dumbrăvița de Codru și Urviș de Beiuș au făcut obiectul lucrărilor de modernizare , dotare prin proiectul cu fonduri europene nerambursabile "Modernizare, Renovare și Dotare Cămine Culturale in Comuna Șoimi, județul Bihor:Cămin Cultural Dumbrăvița de Codru si Cămin cultural Urviș de Beiuș ", proiect finalizat în anul 2023.

Fig.8 - Cămin Cultural în localitatea Dumbrăvița de Codru

Fig.9 - Cămin Cultural în localitatea Urviș de Beiuș

Locuitorii comunei Șoimi, beneficiază de televiziunea prin cablu, internet mărindu-se considerabil numărul deținătorilor de televizoare.

În perspectiva următorilor ani, în localitatea Șoimi, este prevăzut a se construi un cămin cultural adecvat la cerințele actuale, unde va funcționa biblioteca comunală, un club pentru tineret și o sală pentru cinematograf și întruniri.

PROBLEME:

- infrastructura si baza materială în declin;
- resurse materiale și financiare insuficiente
- abandonul practicilor traditionale in favoarea modernitatii.

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU SI LUNG:

- practicile traditionale reinviata si capabile de a fi transmise generatiilor viitoare;

3.1.5 Educație

Învățământul, parte componentă a istoriei culturale a acestor locuri, s-a dezvoltat în comuna Șoimi, în ultimii 30 de ani, datorită apariției școlilor generale.

Printre vechile școli românești organizate în Bihor, avem dovezi despre existența în Ursad a unei școli cu limba de predare română, încă din 1893. În acel timp, școala era confesională, preoții se ocupau de educarea copiilor, de aceea învățământul avea un pregnant caracter religios. Primul învățător a fost preotul Sferdeanu.

Între anii 1901 - 1903 exista o școală primară de 4 ani în care predă preotul Botoilă. Între anii 1906 - 1912, ca învățător a fost preotul Ciurba Constantin.

Bătrânii comunei își amintesc și acum școala din acea vreme, în care școala nu avea un lăcaș propriu. Se predă doar scrisul și cititul după metode foarte severe, singurul stimulent pentru elevii de atunci era "bîta și cureaua". Manuale nu existau, însă se foloseau tăblița, condeiul și cărțile bisericii.

Între anii 1917 - 1922 vine în comună primul învățător de profesie, Major Ambrozie. Lui îi urmează Popescu Ilie, între anii 1922 - 1923, Constantin Stanasiu între anii 1923 - 1924, Sava Mușat între anii 1926 - 1927, Dumitrescu Constantin între anii 1925 - 1926, Musca Moise între anii 1926 - 1927, Prada Dumitru între anii 1928 - 1929, Ionaș Ovidiu între anii 1929 - 1930, Prada Dumitru între anii 1930 - 1949 și Țirban Gheorghe între anii 1940 - 1950.

Odată cu reforma învățământului din 1948 au loc mutații considerabile, atât în forma, cât și conținutul învățământului. Învățământul fiind despărțit de biserică, elevii beneficiază de manuale cu conținut științific ridicat, având și local anume destinat. În anul 1960 se înființează Școala elementară de 7 ani, în localitățile Ursad, Urviș de Beiuș și Dumbrăvița de Codru. La Ursad director este Pîrvulescu Ioan, la Urviș de Beiuș Țirban Gheorghe iar la Dumbrăvița de Codru - Morcov Ioan.

În anul 1963, școlile elementare se transformă în școli generale de 8 ani. Comuna avea un număr de 37 cadre didactice.

În anul 1968, Școala generală de 8 ani din Dumbrăvița de Codru a fost comasată cu Școala Generală de 8 ani Urviș de Beiuș, până în anul 1992, an în care s-a aprobat reînființarea Școlii generale I - VIII - Dumbrăvița de Codru.

În localitățile Sânnicolau de Beiuș, Școala cu clasele I-IV, Dumbrăvița de Codru, Școala cu clasele I-VIII, Codru, Școala cu clasele I-IV, Poclusa de Beiuș, Școala cu clasele I-IV, Borz, Școala cu clasele I-IV, au fost desființate, datorită numărului insuficient de copii.

Datorită distanței mari parcursă de copiii din comuna Șoimi, până la școală, în anul 2008 a fost achiziționat un microbuz școlar .

Începând cu anul 2017, în comuna Șoimi, ființează doar Școala Gimnazială Nr. 1, Urviș de Beiuș, (fosta școală coordonatoare) din localitatea, Urviș de Beiuș, comuna Șoimi, județul Bihor.

Școala Gimnazială Nr. 1, din localitatea Urviș de Beiuș, comuna Șoimi a fost reabilitată în anul 2017 și dispune de o bază materială bună. Ființează laboratoare de matematică, fizică - chimie, geografie, biologie.

Fig. 10 -Școala Gimnazială Nr. 1-Urviș de Beiuș, înainte de reabilitare

Fig . 11 Școala Gimnazială Nr. 1-Urviș de Beiuș , după reabilitare

Începând cu anul 2017 s-a produs o schimbare majoră, privind îmbunătățirea calității infrastructurii de învățământ din comună, crescând standardul actului de educație în structurile de învățământ locale.

PROBLEME:

- problema distanțelor mari de parcurs pana la școală pentru satele mai îndepărtate de centrul comunei;
- probleme materiale datorită bugetelor mici alocate de către autorități;
- importanta minora acordata de sistemul educational activitatilor sportive organizate;

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU SI LUNG:

- posibilitatea neîngrădită de împlinire individuală prin educație;
- acces la un sistem educațional performant, flexibil și adaptat condițiilor din mediul rural;
- practicarea de sporturi individuale si de masa cu baze materiale corespunzatoare

Administrația publică locală :

Elementele care asigură o bună funcționare a aparatului de specialitate al primarului comunei Șoimi, sunt:

- preocuparea continuă a personalului Administrației Publice Locale, pentru îmbunătățirea standardului profesional
- asigurarea transparenței în luarea deciziilor
- realizarea de investiții menite să îmbunătățească buna funcționare a comunei

La Primăria Comunei Șoimi, sunt aprobate un număr de 20 de posturi.
Situția per ansamblu a posturilor din cadrul Primăriei Comunei Șoimi, este evidențiată, în tabelul următor :

Funcția	Nr. posturi ocupate	Nr. posturi vacante	Nr. posturi total
Nr. total demnitari	2	-	2
Nr. total funcții publice de execuție	7	1	8
Nr. total funcții publice de conducere	1	-	1
Nr. total posturi contractuale de execuție	7	2	9
Nr. total posturi aprobate	17	3	20

3.3 Infrastructura

3.3.1 Dotări edilitare

PROBLEME:

- clădirile administrative încă mai necesită reparații și dotări moderne;
- servicii publice deficitare sau inexistente datorită lipsei infrastructurii necesare;

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU SI LUNG:

- dotări edilitare funcționale și capabile să deservească cetățenii localității în condiții civilizate;
- dotări edilitare extinse pentru diversificarea serviciilor publice arondate spațiului rural;

Fig.12 Capelă mortuară localitatea Urviș de Beiuș - finalizată în decembrie 2023

3.3.2 Alimentare cu apă curentă, canalizare la UAT Comuna Șoimi

Sistemul de alimentare cu apă - Lucrarea de investiții "Alimentare cu apă a localității Dumbrăvița de Codru, comuna Șoimi, județul Bihor" este realizată.

În curs de realizare este și lucrarea de investiții "Alimentare cu apă a localităților Șoimi și Codru "Dumbrăvița de Codru-Mâț", comuna Șoimi, județul Bihor, cu susținere financiară prin Programul Național de Investiții Anghel Saligny.

În extravilanul localității Ursad , între localitățile Șoimi și Ursad , există realizat un foraj vertical de 172 m adâncime, foraj care asigură apa necesară pentru localitățile Șoimi, Sânnicolau de Beiuș, Ursad și Poclușa de Beiuș, cu o capacitate de 8,9 l/s.

Până la această dată serviciul de alimentare cu apă nu este dat în funcțiune.

Fig.13 Stația de captare/pompare Alimentare cu apă Ursad-Poclușa de Beiuș

PROBLEME:

- în ceea ce privește canalizarea publică este inexistentă;
- gospodăriile au bazine vidanjabile sau fose septice;

3.3.3 Drumuri și transport

Rețeaua de drumuri a comunei este formată din drumuri județene, drumuri comunale , drumuri vicinale , străzi principale și secundare, având o lungime de 160 km.

În cadrul comunei Șoimi, în ultimii ani, au fost modernizate/reabilitate drumuri comunale și străzi, după cum urmează :

1. Modernizare DC 230 Șoimi-Codru , din DJ 709/A, Comuna Șoimi, Județul Bihor-6km

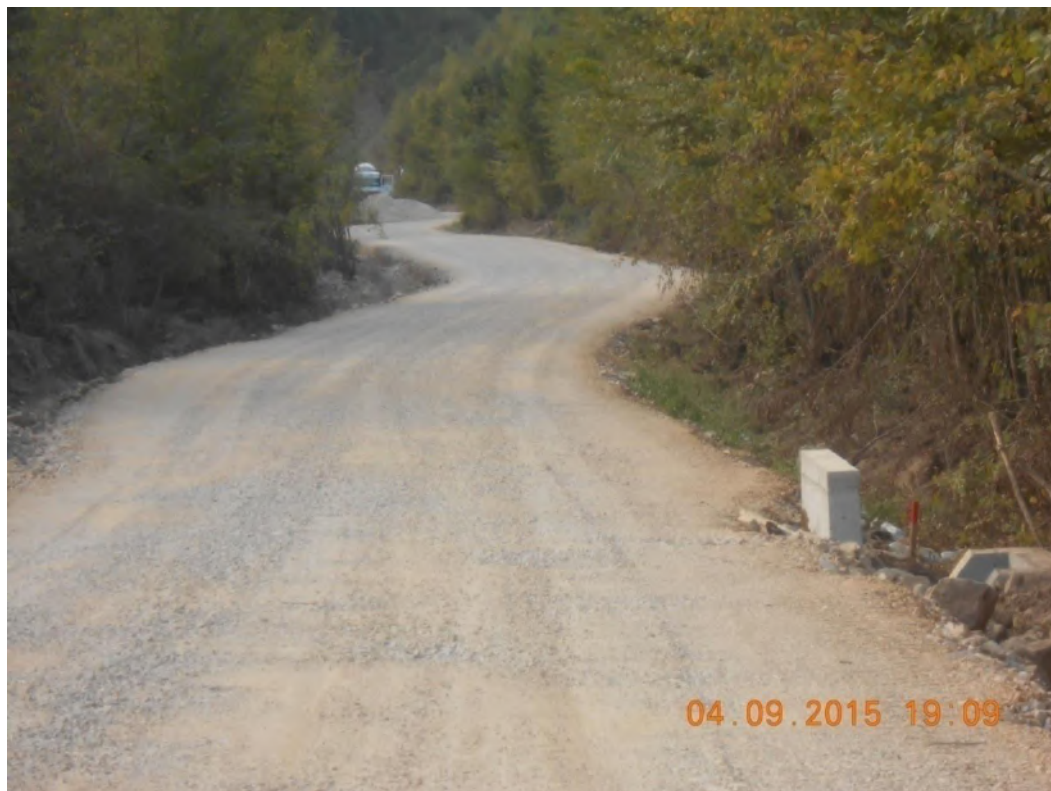

Fig.14 -DC 230 , Șoimi-Codru , înainte de modernizare

Fig.15- DC 230, Șoimi-Codru , după modernizare

2. Modernizare DC- 208 -Ursad-Poclușa de Beiuș ,din DJ 709 / A Belfir - Pocla-2,4 km.

Fig.16-DC 208 Ursad -Poclușa de Beiuș, după modernizare

Fig.17- DC 208 Ursad-Poclușa de Beiuș -modernizat

3. Modernizare /reabilitare străzi în localitatea Urviș de Beiuș, Comuna Șoimi, Județul Bihor, de la km 0 la 1+600 , în două etape.

Fig.18-Străzi -localitatea Urviș de Beiuș , înainte de modernizare

Fig.19-Străzi în localitatea Urviș de Beiuș -după modernizare

Fig.20 Drum de utilitate publică, din DC 210, Dumbrăvița de Codru- 2023

Fig.21 Drum de utilitate publică, din DC 210, Dumbrăvița de Codru - 2023

Fig.22 Decolmatare Valea Săliștei-localitatea Urviș de Beiuș- anul 2023

Fig.23 Decolmatare Valea Săliștei-localitatea Urviș de Beiuș - anul 2023

Fig.24 - Consolidare taluzuri, zid de sprijin în localitatea Urviș de Beiuș

Fig.25 - Amenajare parcare la sediul primăriei Comunei Șoimi-înainte de modernizare

Fig.26 - Amenajare parcare la sediul primăriei Comunei Șoimi-după modernizare-2022

Drumuri comunale pietruite pe raza UAT Comuna Șoimi :

1. DC 209 -3 km , în localitatea Urviș de Beiuș
2. DC 208 -3km ,Ursad-Poclușa de Beiuș
3. DC 30 -1,9 km, de la Leca -până la Ursad
4. DC 149-1,9 km -Poclușa de Beiuș-Hodișel
5. DC 210-3,8 km -din drumul județean,până la Dumbrăvița de Codru
6. DC 31- 5,5 km -Școala Dumbrăvița de Codru -până la DC 709/A
7. DC 230-localitatea Codru, 2 km

Au fost întreținute, pietruite toate drumurile comunale, străzile, ulițele din cadrul localităților componente ale comunei Șoimi, precum și drumurile vicinale -de acces la terenurile agricole .

S-au construit poduri și podețe,trotuare în localitățile Șoimi,Borz ,Ursad și Sînnicolau de Beiuș,Urviș de Beiuș .

Deasemenea - pe teritoriul comunei Șoimi - respectiv în tranzitarea râului Crișul Negru la localitățile Urviș de Beiuș și Sînnicolau de Beiuș,ființează două poduri ,cu structuri de metal,lemn și beton.

La localitatea Sînnicolau de Beiuș, podul este cuprins în inventarul bunurilor din domeniul public județean,are o lungime de 105 ml , pod care poate fi accesat atât de pietoni cât și pe mijloacele auto,cu restricțiile corespunzătoare asupra gabaritului.

Podul peste râul Crișul Negru la localitatea Urviș de Beiuș, are o lungime de 69 m, datorită depășirii termenului legal de uzură tehnică , au fost executate Lucrări de reparații "Pod peste râul Crișul Negru, în localitatea Urviș de Beiuș, comuna Șoimi, județul Bihor", lucrările la acest obiectiv finalizându-se în luna septembrie a anului 2014.

Fig.27-Vechiul și actualul pod, peste Râul Crișul Negru, în localitatea Urviș de Beiuș

Fig.28-Pod peste râul Crișul Negru, în localitatea Urviș de Beiuș ,Comuna Șoim

Totodată la UAT Comuna Șoimi, au fost consolidate taluzuri (zid de sprijin) și dispozitive de colectare și evacuare ape meteorice în localitățile Poclusa de Beiuș și Urviș de Beiuș, comuna Șoimi, județul Bihor.

Dezvoltarea armonioasă a județului Bihor, în ultimii ani, presupune dezvoltarea în parte, a fiecărei comunități. Edificator în creșterea nivelului de viață al locuitorilor comunei Șoimi, este faptul că în ultimii 30 de ani, au fost construite zeci de case de locuit, cu anexele gospodărești corespunzătoare, din cărămidă, cu fundații trainice din piatră brută, cu arhitectură modernă, cu camere spațioase, dotate cu instalații electrice, iar recent și cu instalații de încălzire centrală. Astfel, spațiul de locuit a crescut considerabil atingând în unele localități 20 mp pe locuitor. Totodată, în locuințele noi, moderne și-au găsit locul, în multe cazuri și un spațiu de tip muzeu păstrând tradiția.

46

3.3.4 Telefonie. Servicii poștale

- telefonie mobilă, s-a extins foarte repede în comuna Șoimi

PROBLEME:

- există zone în comună, în care telefonie mobilă nu are acoperire;

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU SI LUNG:

- teritoriu acoperit în totalitate de o formă sau alta de telefonie;
- servicii poștale diversificate și prompte;

3.3 Economia-Creșterea economică a comunei Șoimi, este strâns legată de dezvoltarea infrastructurii. Administrația publică locală a comunei este preocupată de asigurarea unui standard ridicat al calității vieții, de dezvoltarea unei infrastructuri sociale în concordanță cu nevoile actuale ale populației. Strategia administrației publice locale prevede măsuri menite să îmbunătățească condițiile de viață ale locuitorilor.

Sunt necesare investiții pentru reabilitarea drumurilor, alimentarea cu apă, canalizare, colectarea deșeurilor, amenajarea unor centre sociale, reabilitarea unor clădiri publice, lucrări ce țin de cursurile de apă, dotarea cu mașini și utilaje necesare gospodăririi comunale, dotarea instituțiilor publice cu aparatură tehnică modernă de lucru, amenajare teren minifotbal.

În exploatarea fondului forestier Ocolul Silvic Lăzăreni S.A., desfășoară activități ca: valorificarea masei lemnoase, strângerea și valorificarea plantelor medicinale și a fructelor de pădure, obținerea de puieți roditori și vânatul.

Persoane din comuna Șoimi își desfășoară activitatea în străinătate, în diferite țări din Europa, repatrierea valutei de către cei care lucrează în străinătate contribuie, într-o anumită măsură, la ridicarea standardului de viață, chiar dacă cea mai mare parte a investițiilor sunt orientate în construcția de locuințe și cumpărarea de bunuri, prea puține direcționate în domeniul antreprenoriatului.

3.3.5. Industria -Evidența agenților economici și a instituțiilor publice de pe teritoriul U.A.T. Comuna Șoimi, Județul Bihor, după cum urmează :

Nr. Crt.	Denumire	Adresa agentului economic/instituției publice inclusiv a punctelor de lucru dacă este cazul	Domeniul de activitate desfășurată
1.	Sediu Primăria Comunei Șoimi	Șoimi nr. 39	Administrație publică locală
2.	Cămin Cultural Dumbrăvița de Codru	Dumbrăvița de Codru nr. 200	Activități culturale
3.	Cămin Cultural Urviș de Beiuș	Urviș de Beiuș nr. 211	Activități culturale
4.	Cămin Cultural Borz	Borz nr. 17	Activități culturale
5.	Cămin Cultural Poclusa de Beiuș	Poclusa de Beiuș nr. 61	Activități culturale
6.	Cămin Cultural Ursad	Ursad nr. 129	Activități culturale
7.	Postul de poliție Șoimi	Șoimi nr. 40	Ordine publică
8.	Școala cu cls. I-VIII Urviș de Beiuș	Urviș de Beiuș nr. 112	Învățământ
9.	SC Platinorum SRL	Șoimi nr. 38/C	Farmacie umană
10.	Cabinet Med. Indiv. Medicina de Familie	Șoimi nr. 38	Medicină umană
11.	Dispensar Sanitar Veterinar		Medicină veterinară
12.	SC Milinluc SRL	Șoimi nr. 164	Depozit de materiale en-gross
13.	SC Milinluc SRL	Șoimi nr. 164	Comerț cu amănuntul-produse alimentare
14.	SC Șoimi-PECO SRL	Șoimi nr. 40	Stație distribuție carburanți
15.	SC Codreana Prod Com. SRL	Urviș de Beiuș nr. 308	Magazin mixt
16.	SC ALICOM MARA SRL	Urviș de Beiuș nr. 234	Magazin mixt
17.	SC Cariera Urviș SRL	Urviș de Beiuș nr. 289/A	Exploatare piatră

PROBLEME:

- resurse financiare insuficiente, investiții autohtone și străine limitate;
- echipamente și tehnologii învechite și poluante;
- tendințe de monoindustrializare - principalele activități industriale se concentrează pe prelucrarea pietrei sau a lemnului;

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU SI LUNG:

- industrie diversificată, dinamică și capabilă să ofere posibilitatea de împlinire profesională și materială locuitorilor comunei;
- industrie generatoare de venit la bugetul local;
- industrie nepoluantă și durabilă;

3.3.6. Agricultură-este considerată principala ramură economică a comunei și concentrează o importantă parte a forței de muncă. Producția agricolă reprezintă , nu numai un suport important pentru asigurarea existenței populației rurale care participă la realizarea ei ,ci și o bază a diversificării ocupaționale rurale.

Condițiile geografice și climaterice deosebit de favorabile ale zonei, au determinat locuitorii să practice o serie de activități predominant agricole , cum ar fi :cultivarea plantelor și creșterea animalelor.

PROBLEME:

- utilaje agricole învechite și tehnologii neperformante;
- Media de vârstă a celor ce se ocupă de activități agricole;
- Piața de desfacere redusă;

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU SI LUNG:

- practici de agricultură durabilă, adaptate la condițiile climaterice și solul din comuna;
- îmbunătățirea practicilor agricole;

3.3.7. Comerțul și serviciile

Potrivit conceptului de dezvoltare durabilă a societății ,comerțul are o importanță strategică pentru dezvoltarea echilibrată și viabilă a sistemelor economice și sociale din orice țară.

Comerțul reprezintă una dintre cele mai importante laturi ale economiei moderne , devenind elementul principal al economiei de piață, indiferent de forma acesteia.

Noțiunea de comerț , are un conținut complex , determinând o funcție economică ce constă în a cumpăra materii prime sau produse pentru a le revinde în același stadiu fizic ,dar în condiții convenabile consumatorilor.În același timp ,aceeași noțiune definește profesiunea unui corp de agenți economici ,care acționează în cadrul pieței,asigurând actele de schimb.

Alte unități din domeniul serviciilor de comerț - spații comerciale private tip ABC - în număr de 5 (cinci), un depozit en - gross cu produse alimentare, nealimentare ;

-poșta - funcționează într-o clădire particulară, situată la intrarea în localitatea Șoimi dinspre Petid .

PROBLEME:

- unități comerciale mici, cu profit mic;
- diversificarea redusă majoritatea fiind orientate spre alimentatie publica- magazine alimentare si baruri;
- valorificare slaba a resurselor locale;

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU SI LUNG:

- diversificarea obiectului de activitate al firmelor;
- utilizarea eficientă a resurselor locale;

3.3.8. Turismul. Agro-turismul

Comuna Șoimi, prin frumusețea și originalitatea peisajului natural, prin vestigiile istorice, elementele de floră, ape, climă, a zonei de pescuit, oferă vizitatorilor, aer curat, apă rece din izvoare, posibilități multiple de recreere și petrecere a timpului liber.

Comuna dispune de suprafețe mari de păduri,brăzdate de Valea Șoimului, Valea Fiedului care au locuri pitorești pentru relaxare.Așa sunt locurile : - " Fântâna rece " pe Valea Fiedului,- "La nuci" - pe Valea Șoimului, - " Fântânile de la Agrij " la interfezența cu județul Arad pe Valea Șoimului,- " La Băliteasă" - Pe Valea Zărzagului- " La pini " - la localitatea Dumbrăvița de Codru, unde se află și Stația Meteorologică Vîrful Pinilor, precum și un radioreleu al TV Cluj.

Aria protejată a defileului Crișul Negru, de la intrarea în localitatea Borz până la intrarea în localitatea Urviș de Beiuș, cu numeroase locuri pentru pescuitul amator, de asemenea rezervația naturală a bujorului sălbatic din Dealul Pacău, în localitatea Borz.

Fig.29 -Bujorul salbatic din Dealul Pacău, în localitatea Borz

Potențialul turistic și de agrement din zona Urviș de Beiuș,a fost valorificat încă din anii 1980,prin amenajarea unei frumoase tabere de vară a copiilor,care până în 1990 era vestită în toată țara. În condițiile actuale , Tabăra nu mai funcționează .

În localitatea Codru,pe Valea Zărzagului,la o distanță de 8 km de centrul comunei,se află Tabăra pentru tineret " Orizont " situată într-un cadrul mirific deosebit,loc care este vizitat de străini și conaționali deopotrivă.

Tot în localitatea Codru există organizată o afacere locală privată cu profil turistic și de agrement - SC GREEN CODRU S.R.L. , unde se poate vizita amenajarea specifică unei grădini zoologice cu animale sălbatice - cerbi,căprioare precum și un loc special pentru păsări care fac deliciul vizitatorilor în special al celor mici .

Tot în cadrul acestei activități private de turism local , au fost recondiționate case țărănești vechi , care acum asigură confortul modern și care pot fi închiriate pentru relaxare, agrement .

Potențialul turistic al comunei Șoimi ar putea fi valorificat prin parteneriat între autoritatea publică locală și persoane juridice interesate să investească în acest sens.

PROBLEME:

- numărul redus al punctelor gastronomice / fermelor agro-turistice;
- promovarea slabă a produselor turistice existente;

OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU SI SCURT:

- realizarea unor produse turistice diversificate;
- realizarea si promovarea unor evenimente locale;
- adoptarea unor masuri eficiente de promovare;

3.3.9. Mediu- îmbunătățirea factorilor de mediu în comuna Șoimi,județul Bihor

Scopul principal în îmbunătățirea controlului, monitorizării, colectării transportului și depozitării deșeurilor prin Serviciul de salubritate, este dotarea fiecărui utilizator cu un set de recipiente pentru precollectarea separată a deșeurilor municipale, determinarea reducerii volumului, implementarea adecvată a principiului "plătești cât arunci ".

În prezent activitatea de salubritate la UAT Comuna Șoimi se realizează prin delegarea de gestiune, prin contract de prestări servicii, încheiat cu SC AVE BIHOR SRL, cu sediul în Mun. Oradea, Str. Matei Corvin Nr.100, jud. Bihor, cu program de colectare săptămânal.

Dezvoltarea durabilă implică asigurarea unui echilibru optim între activitățile economice care valorifică resursele locale și forța de muncă, cu efect în creșterea bunăstării cetățenilor și conservarea și protecția mediului natural, dezechilibrele de mediu având consecințe grave .Factorii de mediu, care influențează direct viața și care trebuie protejați sunt : aerul, apa, solul, flora și fauna.

Decolmatarea zonelor cu risc de alunecare a terenului datorat fenomenului de eroziune, albiilor apelor curgătoare și construirea de diguri de protecție.

Un alt factor ar putea fi împădurirea zonelor defrișate, a terenurilor degradate și a zonelor de protecție pentru terenurile agricole.

PUNCTE TARI

- așezarea în zonă cu risc scăzut de seismicitate
- calitatea solului și lipsa poluării industriale permite practicarea agriculturii ecologice

PUNCTE SLABE

- lipsa sistemului de canalizare ,inexistența unei stații de epurare și tratare a apelor uzate
- educația ecologică superficială
- insuficiența spațiilor publice amenajate pentru petrecerea timpului liber

OPORTUNITĂȚI

- implementarea sistemului de canalizare
- dotări pentru intervenții în caz de situații de urgență
- dotarea cu utilaje și echipamente pentru serviciul de gospodărire comunală

AMENINȚĂRI

- mentalitatea de indiferență față de protecția mediului
- lipsa resurselor materiale
- realizarea unor cursuri de educare ecologică

VIZIUNEA COMUNITARA

Comuna Soimi isi va consolida pozitia zonala prin buna valorificare a resurselor locale, a traditiilor, crearea si reabilitarea infrastructurii de tip urban pentru crearea unui standard de viata urban locuitorilor săi, în deplin respect față de mediul înconjurător;

4.1 Perspective ale dezvoltării economico - sociale

Ținând seama de inexistența unor oferte în vederea înființării unor activități de producție de către investitori ,în viitorul apropiat nu vor apare modificări în dezvoltarea economică locală.

Domeniu de dezvoltare	Direcții de acțiune(nivel strategic)	Măsurile (nivel tactic)	Proiecte	Valoare (lei)
1.Infrastructura	A. Îmbunătățirea infrastructurii de transport	Reabilitare / modernizare întreținerea rețelei de drumuri din interiorul comunei Șoimi și a drumurilor de legătură cu localitățile învecinate	Refacere,modernizare drum comunal DC 230-Șoimi - Codru din DJ 709/A	8.201.185 ,00
			Reabilitare D.C 208 din DJ 709 A-Ursad	426.768,93
			Reabilitare DC 209 –Urvis de Beius, de la km 0+600 la km 1+400,comuna Șoimi,județul Bihor	442.256,79
			Reabilitare D.C 208-Ursad-Poclușa de Beiuș, din DJ 709/A, de la km 1+300 la km 2+400,comuna	704.990,00

			Șoimi, județul Bihor	
			Modernizare străzi în localitatea Urviș de Beiuș, comuna Șoimi, județul Bihor- strada principală de la km 0+000,00-km 0+700,00	433.000,00
			Modernizare străzi în localitatea Urviș de Beiuș de la km 0+700 la km 1+600, comuna Șoimi, județul Bihor	430.000,00
			Modernizare strada Carierei din drumul comunal DC 209-pod Valea Carierei Comuna Șoimi, județul Bihor	900.345,87
			Drum de utilitate publică din DC 210, localitatea Dumbrăvița de Codru, Comuna Șoimi, Județul Bihor	363.165,93
			Parcare Primărie	
			Amenajare Parcare Capelă Urviș de Beiuș, Comuna Șoimi, Județul Bihor	378.945,22
			Modernizare drumuri comunale în Comuna Șoimi, județul Bihor(DC 208 Ursad-Poclușa de Beiuș, DC 209-Urviș de Beiuș și DC210 Dumbrăvița de Codru-6,1 km	499.639,61
			Modernizare DC 209 de la km 1+300 la km 1+700 în localitatea Urviș de Beiuș, Comuna Șoimi, județul Bihor	
	B.Îmbunătățirea sistemului de alimentare cu apă și canalizare	Alimentare cu apă / Extinderea sistemului de alimentare cu apă	Alimentare cu apă a localității Dumbrăvița de Codru, Comuna Șoimi, Județul Bihor	1.515.830,00
			Alimentare cu apă a localităților :Șoimi, Borz și Urviș de Beiuș	3.935.242,29
			Continuarea lucrărilor autorizate prin A.C. Nr. 49 din 20.10.2008 pentru Alimentare cu apă a localităților : Șoimi, Borz și Urviș de Beiuș .	1.545.910,00
			Alimentare cu apă a localităților : Șoimi,Borz și Urviș de Beiuș-continuare lucrări autorizate cu A.C nr. 43	387.374,00

			din 02.11.2011 și A.C. nr. 49 din 20.10.2008	
			Extindere rețele de alimentare cu apă în localitățile Sănnicolau de Beiuș și Ursad , Comuna Șoimi, Județul Bihor	280.928,60
			Alimentare cu apă a localităților Ursad și Poclușa de Beiuș, comuna Șoimi, județul Bihor	2.715.227,00
			Alimentare cu apă a localităților Șoimi-Codru"Dumbrăvița de Codru-Măț -Comuna Șoimi, Județul Bihor - Programul Național de Investiții Anghel Saligny.	1.483.987,26
2.Educație, Cultură, Culte-Sport,Recreere, Social				
a.Învățământ	A. Creșterea standardului actului de educație în structurile de învățământ locale	Îmbunătățirea calității infrastructurii de învățământ din comună și modernizarea dotărilor tehnice și materialelor	Reabilitare și extindere Școală Gimnazială Nr. 1 – Urviș de Beiuș,Comuna Șoimi, Județul Bihor	1.330.125,09
			Parcare școală în localitatea Urviș de Beiuș	42.168,92
b.Cultură Culte	B.Creșterea standardului actului cultural la nivelul comunei	Îmbunătățirea infrastructurii locale în domeniile cultură,culte și sport	Modernizare , renovare și dotare Cămine culturale în comuna Șoimi,județul Bihor , Cămin cultural Urviș de Beiuș	604.000,00
			Modernizare ,renovare și dotare Cămine culturale în comuna Șoimi,județul Bihor,Cămin Cultural Dumbrăvița de Codru	470.000,00
			Amenajare teren minifotbal,comuna Șoimi,județul Bihor	307.396,417
			Construire capelă mortuară în localitatea Urviș de Beiuș, Comuna Șoimi, Județul Bihor	551.390,26
c.Sănătate	A.Îmbunătățirea politicii locale de sănătate	Creșterea standardului serviciilor locale în domeniul sănătății	Realizare Centru de permanență prin schimbare de destinație în comuna Șoimi,județul Bihor	651.543,86
			Dotarea cu aparatură medicală la standarde europene a Centrului de Permanență	8900

3.Mediu	A.Îmbunătățirea indicatorilor politicii locale de mediu	Creșterea standardului serviciilor în domeniu și îmbunătățirea factorilor de mediu în comuna Șoimi	Consolidare taluzuri (zid de sprijin)și dispozitive de colectare și evacuare ape meteorice în localitatea Poclusa de Beiuș ,comuna Șoimi,județul Bihor	195.321,44
			Consolidare taluzuri (zid de sprijin) și dispozitive de colectare ape meteorice în localitatea Urviș de Beiuș ,comuna Șoimi, județul Bihor.	459.785,28
			Refacere poduri și podețe în comuna Șoimi,județul Bihor	539.000
			Reparații capitale pod peste râul Crișul Negru , în localitatea Urviș de Beiuș,comuna Șoimi, județul Bihor	2.533.295,80
			Achiziționarea de utilaje în vederea decolmatării albiilor apelor curgătoare,tăierea vegetației ierboase, reparații drumuri comunale , deszăpezire.	160.531,00
			• Tractor Hatat A 110	
			• Tocătoare ZANOV	23.288,30
			• Lamă de zăpadă	10.257,80
			• Încărcător frontal	26.061,00
			• Tocător resturi vegetale	46.268,11
			• Motocoasă	3200
			• Ciocan Hidraulic-Picon	50.575

S-a reușit achiziționarea unor utilaje necesare în activitatea edilitar gospodărească , după cum urmează :

- Un tractor HATAT , un buldoexcavator , o autoutilitară IVECO – Daily , o cisterna pentru transport apa potabila pentru perioadele secetoase, o vidanță , două autocamioane MAN .

5. OBIECTIVE PROPUSE PENTRU 2024-2028

- Construire capelă mortuară în localitatea Dumbrăvița de Codru, Comuna Șoimi, Județul Bihor
- Construire capelă mortuară în localitatea Șoimi, Comuna Șoimi, Județul Bihor
- Reabilitare cămine culturale în localitățile Borz și Ursad din comuna Șoimi, județul Bihor
- Extindere clădire primăria comunei Șoimi și amenajare spațiu pentru oficierea căsătoriilor
- Construire centru cultural multifuncțional
- Reparații curente drumuri și străzi
- Finalizare cadastrări, atestarea domeniului public
- Introducerea canalizării și realizarea unei Stații de epurare
- Punerea în valoare a obiectivelor turistice ale comunei Șoimi
- Construire anexă -copertină autovehicule și utilaje, localitatea Șoimi, comuna Șoimi, județul Bihor
- Împrejmuire curte școală "Urviș de Beiuș", comuna Șoimi, județul Bihor
- Sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice propusă din surse regenerabile pentru autoconsumul comunei Șoimi (panouri fotovoltaice)
- Construire pod pe Valea Săliștii în localitatea Urviș de Beiuș, Comuna Șoimi, Județul Bihor
- Dotarea cu mobilier materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar din comuna Șoimi, județul Bihor, finanțat prin P.N.R.R din componenta C15 EDUCAȚIE.
- Construire două poduri pe Valea Carierei
- Achiziționare teren pentru obiective de utilitate publică
- Amenajare teren minifotbal în localitatea Șoimi, Comuna Șoimi
- Modernizare DC și străzi în Comuna Șoimi
- Amenajare parc de agrement și recreere în localitatea Șoimi
- Achiziționarea de utilaje și componente pentru tăierea vegetației forestiere/ierboase/reparații străzi etc.
- Introducerea gazului în localitățile Șoimi, Ursad, Sânnicolau de Beiuș, Urviș de Beiuș și Borz.(localitățile Dumbrăvița de Codru , Poclusa de Beiuș și Codru , nu vor beneficia de introducerea gazului în prima etapă,dat fiind așezarea acestora în zona de deal a comunei)